

LOCUL ȘI ROLUL ORGANIZAȚIILOR NEGUVERNAMENTALE PE PIAȚA DE SERVICII SOCIALE DIN ROMÂNIA

ediție revizuită și completată

Fundatia pentru Dezvoltarea Societatii Civile – mai 2007

Acest material a fost realizat cu sprijinul oferit de misiunea din Romania a Agentiei de Dezvoltare Internationala a Statelor Unite ale Americii (USAID), prin intermediul proiectului "Programului de consolidare a societatii civile din Romania".
Opiniile și informațiile prezentate în aceste pagini sunt cele ale autorilor și nu reprezintă neapărat punctul de vedere al USAID

Fundatia pentru Dezvoltarea Societatii Civile doreste sa multumeasca tuturor organizatiilor neguvernamentale, autoritatilor publice si expertilor care au fost implicati in activitatile de cercetare si dezbaterile locale.

Acest raport de cercetare a fost elaborat in cadrul Proiectului „Intarirea capacitatii organizatiilor neguvernamentale din domeniul social de a desfasura campanii de advocacy” derulat in perioada august 2006 – octombrie 2007 de catre Fundatia pentru Dezvoltarea Societatii Civile impreuna cu Fundatia Principesa Margareta a Romaniei, Organizatia Salvati Copiii Romania si Confederatia CARITAS

Autori:

Octavian Rusu (coordonator)

Irina Vilcu (consultant juridic)

Claudia Petrescu (cercetator)

Fundatia pentru Dezvoltarea Societatii Civile, mai 2007

CUPRINS

	Pag.
Introducere	3
Metodologie	4
SERVICIILE SOCIALE IN ROMANIA	5
Clasificarea serviciilor sociale	6
Furnizorii de servicii sociale	9
ANALIZA POLITICII BUGETARE SI SOCIALE LA NIVEL MACRO	11
Serviciile sociale – competente si capacitate administrative	11
Finantarea serviciilor sociale	17
Analiza alocarii bugetare pentru asistenta sociala in Romania	18
CONTRACTAREA SOCIALA IN ROMANIA	20
Regimul juridic al contractarii sociale in romania	21
Tendinte ale contractarii sociale in Europa	34
DIMENSIUNEA CONTRACTARII SOCIALE	43
Contractarea sociala la nivel central	43
Dimensiunea contractarii sociale la nivel local	48
PRACTICA AUTORITATILOR PUBLICE LOCALE IN CONTRACTAREA SOCIALA	50
Mecanismele de finantare intalnite la nivel local	50
Evaluarea procedurilor de lucru ale administratiei publice	54
Managementul serviciilor	57
Efecte ale contractarii sociale la nivel local	59
CONCLUZIILE RAPORTULUI DE CERCETARE	64
Concluzii generale	64
Concluzii specifice pe etape ale procesului de contractare sociala	65
SOLUTII PROPUSE PENTRU DEZVOLTAREA PROCESULUI DE CONTRACTARE SOCIALA	68
BIBLIOGRAFIE	70

INTRODUCERE

Proiectul *Intarirea capacitatii organizatiilor neguvernamentale din domeniul social de a desfasura campanii de advocacy* are ca obiective principale imbunatatirea cadrului legal referitor la finantarea serviciilor sociale de la bugetele locale si cresterea participarii ONG-urilor la campanii de advocacy in domeniul social.

Studiul realizeaza o diagnoza a locului si rolului organizatiilor neguvernamentale pe piata de servicii sociale din Romania prin analizarea furnizorilor de servicii sociale existenti pe piata romaneasca de profil precum mecanismele si dimensiunea finantarea serviciilor sociale de la nivel central si local.

Cercetarea din cadrul studiului de fata urmareste sa analizeze problematica contractarii de servicii sociale in Romania si are ca obiective:

- Analiza sistemului institutional si a politicii bugetare in domeniul social
- Analizarea mecanismelor de finantare de la bugetul local ale serviciilor sociale
- Descrierea practicii contractarii sociale la nivel local in Romania

In cadrul studiului am analizat: procedura de elaborare a bugetului local, mecanismele de finantare a serviciilor sociale; beneficiile contractarii sociale atat pentru administratie, cat si pentru ONG-uri si beneficiari; obstacolele care stau in calea procesului contractarii sociale si managementul procesului.

Interviurile aprofundate realizate cu reprezentanti ai organizatiilor neguvernamentale si factori de decizie din administratia publica locala si focus-group-urile au permis colectarea de informatii relevante si de calitate privind procesul de contractare sociala la nivel local. Dublarea cercetarii calitative, de cea cantitativa prin aplicarea de chestionare a condus la o mai buna si pertinenta evaluare a practicilor administratiei publice locale in domeniul contractarii sociale.

Beneficiile contractarii serviciilor sociale catre ONG-uri sunt cunoscute de catre administratia publica si cu toate acestea **cele mai mari obstacole** sunt cele legate de birocratia excesiva, de lipsa de transparenta din cadrul APL, suprapunerea de responsabilitati, neincrederea in activitatea organizatiilor neguvernamentale.

Obstacolele nu vin insa numai din partea autoritatilor publice, ci si din partea ONG-urilor datorita: lipsei de incredere in APL, lipsei de implicare in formularea politicilor publice locale si pietei subdezvoltate de servicii sociale din anumite zone.

Pentru dezvoltarea fenomenului contractarii sociale au fost propuse o serie de solutii: evitarea formalismului, transparenta in procedura de evaluare, comunicare sustinuta intre cele doua parti. In interiorul studiului vom regasi obsesiv ideea ca statul/administratia locala sa pastreze rolul de manager in domeniul serviciilor sociale, iar furnizarea sa fie asigurata de catre sectorul neguvernamental.

METODOLOGIE

Pentru a face o analiza exhaustiva a situatiei furnizarii de servicii sociale la nivel local in Romania au fost combinate metodele de cercetare cantitativa cu cele calitative. Instrumentele de cercetare vor continua a fi aplicate si pe durata dezbaterilor regionale care vor avea loc in perioada ianuarie – martie 2007 urmand a se publica ulterior raportul final de cercetare.

Tipul de cercetare: ancheta sociologica

Metode de cercetare: chestionarul, interviul, focus-group-ul, analiza secundara de date

Instrumente de cercetare: chestionarul, ghidul de interviu, ghidul de focus-group, grila de analiza a datelor

Descrierea cercetarii

1. Chestionarul sociologic

- a. **Universul cercetarii:** organizatii neguvernamentale active in domeniul serviciilor sociale din Romania
- b. **Marimea esantionului:** 350 organizatii neguvernamentale prestatoare de servicii sociale aflate in baza de date a FDSC, ale altor federatii de profil
- c. **Numar de raspunsuri:** 52
- d. **Modalitate de aplicare:** prin email, prin autocompletare

2. Interviul

- a. **Universul cercetarii:** furnizori publici de servicii sociale si organizatii neguvernamentale furnizoare de servicii sociale
- b. **Marimea esantionului:** 14 de furnizori publici de servicii sociale si 4 organizatii neguvernamentale prestatoare de servicii sociale
- c. **Raspandirea geografica:** *Bucuresti:* 5 (5 cu furnizori publici), *Alba Iulia:* 5 (4 cu furnizori publici, 1 cu ONG), *Sibiu:* 3 (2 cu furnizori publici, 1 cu ONG), *Targu Mures:* 3 (2 cu furnizori publici, 1 cu ONG), *Cluj:* 2 (1 cu furnizor public, 1 cu ONG)
- d. **Modalitate de aplicare:** fata in fata, prin operator de interviu

3. Focus – group

- a. **Universul cercetarii:** organizatii neguvernamentale active in domeniul serviciilor sociale din Romania
- b. **Marimea esantionului:** 32 organizatii neguvernamentale prestatoare de servicii sociale
- c. **Numar de focus-group-uri:** 3

4. Analiza secundara de date

- Au fost facute analize ale datelor furnizate de catre MMSSF si DMSSF referitoare la furnizorii publici si privati care sunt acreditati sa ofere servicii sociale: numarul furnizorilor publici/privati pe fiecare judet, serviciile pentru care au fost acreditati, banii publici alocati pentru acest domeniu anual
- Au fost studiate rapoarte similare intocmite de alte institutii

CAPITOLUL I

SERVICIILE SOCIALE IN ROMANIA

Conform Dictionarului de sociologie serviciile sociale reprezinta totalitatea serviciilor oferite de catre stat populatiei in mod gratuit sau la un tarif redus. In sens larg, serviciile sociale desemneaza totalitatea serviciilor pe care o comunitate (localitate, asociatie etc.) le asigura total sau partial, pentru toti membrii ei sau pentru segmente particulare care manifesta o nevoie sporita de astfel de servicii.

Principalele domenii in care in forme si in grade diferite se dezvoltă servicii sociale sunt: ocrotirea sanatatii, invatamantul, activitatile cultural-artistice, educatia fizica si sportul, transportul in comun etc. Gradul de dezvoltare a serviciilor sociale este direct proportional cu nivelul economic de dezvoltare a societatii si cu importanta acordata in politica de stat problemelor de asigurare a conditiilor de viata a populatiei si reducerii inegalitatilor sociale.

Dictionarul de Politici Sociale defineste serviciile sociale ca fiind *instrumente de realizare a unor obiective sociale, de natura redistributiva, reprezentand acele servicii publice care au drept scop cresterea bunastarii sociale.*

Servicii sociale definite de unii autori *reprezinta activitatile asistentilor sociali sau ale altor profesioniști care ajuta oamenii sa previna dependenta, sa consolideze relatiile de familie si sa restabileasca functionarea sociala a indivizilor, familiilor si comunitatilor*¹.

Serviciile sociale, conform OG 68/2003, *reprezinta ansamblul complex de masuri si actiuni realizate pentru a raspunde nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup, in vederea prevenirii si depasirii unor situatii de dificultate, vulnerabilitate sau dependenta pentru prezervarea autonomiei si protectiei persoanei, pentru prevenirea marginalizarii si excluziunii sociale, pentru promovarea incluziunii sociale si in scopul cresterii calitatii vietii.*²

Din perspectiva detalierii conceptului de servicii sociale este foarte importanta clasificarea acestora, deoarece responsabilitatea finantarii acestora cade in sarcina diferitelor autoritati publice locale dar definirea tipurilor de furnizori eligibili a presta serviciile sociale.

¹ Parker, 1987, p. 154

²Art. 1, Alin.1 din OG 68/2003 privind serviciile sociale

Sectiunea 1
Clasificarea serviciilor sociale

OG 68/2003 clasifica serviciile sociale in servicii sociale primare si servicii sociale specializate:

- **Serviciile sociale primare** au un caracter general si urmaresc prevenirea sau limitarea unor situatii de dificultate sau vulnerabilitate. Principalele activitati desfasurate in cadrul serviciilor sociale primare sunt:

- a) activitati de identificare a nevoii sociale individuale, familiale si de grup;
- b) activitati de informare despre drepturi si obligatii;
- c) masuri si actiuni de constientizare si sensibilizare sociala;
- d) masuri si actiuni de urgenta in vederea reducerii efectelor situatiilor de criza;
- e) masuri si actiuni de sprijin in vederea mentinerii in comunitate a persoanelor in dificultate;
- f) activitati si servicii de consiliere;
- g) masuri si activitati de organizare si dezvoltare comunitara in plan social pentru incurajarea participarii si solidaritatii sociale;
- h) orice alte masuri si actiuni care au drept scop prevenirea sau limitarea unor situatii de dificultate ori vulnerabilitate, care pot duce la marginalizare sau excluziune sociala.

- **Serviciile sociale specializate** au ca scop mentinerea, refacerea sau dezvoltarea capacitatii de functionare sociala a indivizilor si familiilor. Activitatile specifice sunt cele de:

- a) recuperare si reabilitare;
- b) suport si asistenta pentru familiile si copiii aflati in dificultate;
- c) educatie informala extracurriculara pentru copii si adulti, in functie de nevoia fiecarei categorii;
- d) asistenta si suport pentru persoanele varstnice, inclusiv pentru persoanele varstnice dependente;
- e) asistenta si suport pentru toate categoriile definite la art. 25;
- f) sprijin si orientare pentru integrarea, readaptarea si reeducarea profesionala;
- g) ingrijire social-medicala pentru persoanele aflate in dificultate, inclusiv paleative pentru persoanele aflate in fazele terminale ale unor boli;
- h) mediere sociala;
- i) consiliere in cadru institutionalizat, in centre de informare si consiliere;
- j) orice alte masuri si actiuni care au drept scop mentinerea, refacerea sau dezvoltarea capacitatilor individuale pentru depasirea unei situatii de nevoie sociala.

Tot in categoria serviciilor sociale specializate intra si **serviciile socio-medicale** care sunt definite ca fiind un complex de activitati care se acorda in cadrul unui sistem social si medical integrat si au drept scop principal mentinerea autonomiei persoanei, precum si prevenirea agravarii situatiei de dependenta.

Serviciile de ingrijire social-medicala sunt acordate persoanelor care se gasesc in situatia de dependenta partiala sau totala de a realiza singure activitatile curente de viata, celor izolate,

precum si celor care sufera de afectiuni fizice, psihice, mentale sau senzoriale.

Serviciile de ingrijire social-medicala *de natura sociala* pot fi urmatoarele:

- a) servicii de baza: ajutor pentru igiena corporala, imbracare si dezbracare, igiena eliminarilor, hranire si hidratare, transfer si mobilizare, deplasare in interior, comunicare;
- b) servicii de suport: ajutor pentru prepararea hranei sau livrarea acesteia, efectuarea de cumparaturi, activitati de menaj, insotirea in mijloacele de transport, facilitarea deplasarii in exterior, companie, activitati de administrare si gestionare, activitati de petrecere a timpului liber;
- c) servicii de reabilitare si adaptare a ambientului: mici amenajari, reparatii si altele asemenea.

Serviciile de ingrijire social-medicala *de natura medicala* pot fi reprezentate de activitati complexe de diagnostic, tratament, ingrijiri si altele asemenea, recomandate si realizate in conformitate cu tipurile de afectiuni pe care le prezinta beneficiarii de servicii sociale.

Serviciile de ingrijire social-medicala *de natura serviciilor conexe*, interdisciplinare pot fi servicii de recuperare si reabilitare, kinetoterapie, fizioterapie, terapie ocupationala, psihoterapie, psihopedagogie, logopedie si altele asemenea.

Datele obtinute in urma aplicarii chestionarului indica faptul ca serviciile sociale furnizate de catre organizatiile neguvernamentale sunt diversificate si acopera o gama larga de nevoi ale beneficiarilor. Serviciile pentru care au obtinut acreditarea sau urmeaza sa o obtina sunt atat servicii primare, cat si specializate intr-o proportie relativ egala.

O clasificare pe domeniile de interventie si sprijin a serviciilor sociale poate fi facuta din analiza structurii bugetare si a transferului de competente intre autoritatile publice. Astfel am putea clasifica serviciile sociale ca fiind destinate pentru:

- **protectia persoanelor varstnice:** servicii rezidentiale, servicii de ingrijire temporara sau permanenta la domiciliu
- **protectia copilului:** centre de zi, centre de plasament, centre de primire in regim de urgenta, centre maternale, servicii de tip familial
- **protectia persoanelor cu dizabilitati:** centre de ingrijire si asistenta, centre de recuperare si reabilitare, centre de integrare prin terapie ocupationala, centre de zi, locuinte protejate
- **protectia familiei:** centre de recuperare, centre de asistenta, centre de prevenire si centre de informare pentru victimele violentei in familie

Datele statistice ale MMSSF indica in anul 2005 un numar de 1451 de unitati publice de asistenta sociala din care:

Unitati de asistenta sociala pentru copii	1041
Unitati de asistenta sociala pentru persoane cu handicap	169
Unitati de asistenta sociala pentru persoane varstnice	132
Unitati de asistenta medico sociala	72
Unitati de prevenire a violentei	38
Total	1451

In urma analizei datelor privind furnizorii de servicii sociale obtinute in luna iunie 2006 s-a constatat ca numarul de unitati de asistenta sociala aflate in subordinea furnizorilor publici de servicii sociale acreditati este de 735 la nivelul intregii tari.

Sectiunea 2 Furnizorii de servicii sociale

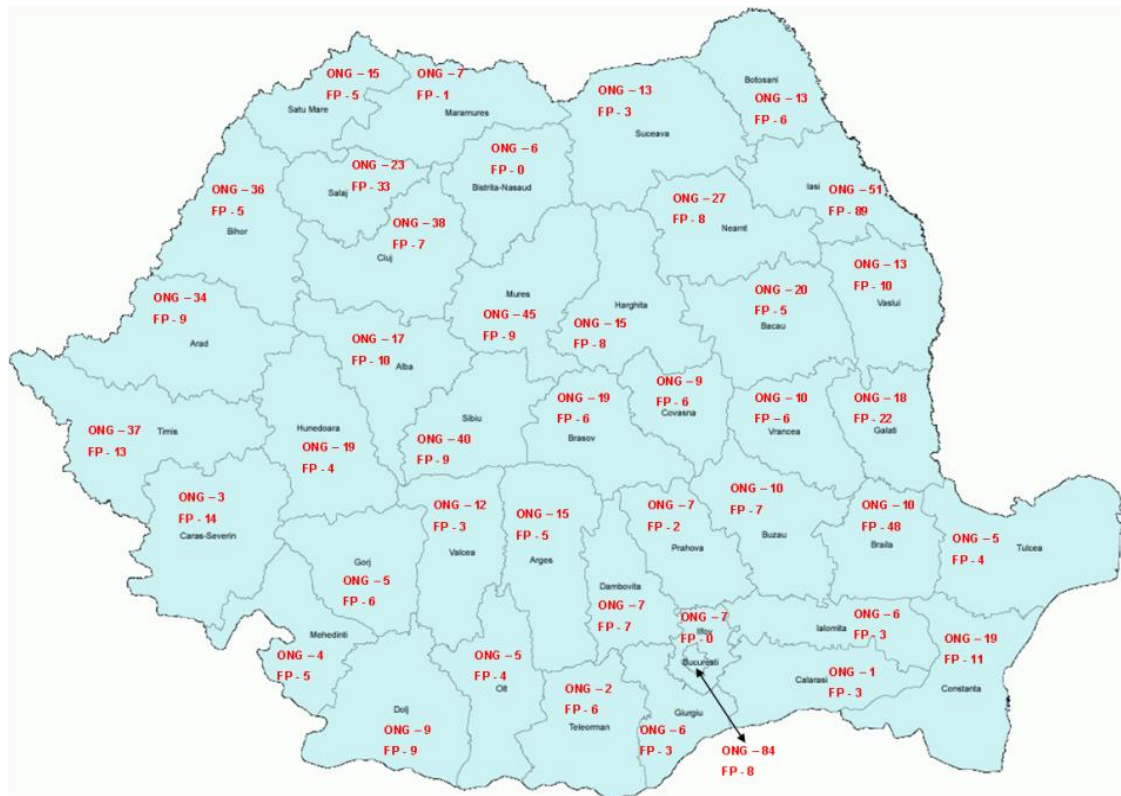
Furnizorii de servicii sociale pot fi **persoane fizice sau juridice**. La randul lor, furnizorii persoane juridice pot fi :

- ✓ publici: directia generala de asistenta sociala si protectia copilului la nivel judetean si local, alte servicii sociale publice specializate. Directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului de la nivel judetean si local pot *externaliza* activitatile altor furnizori, *prin subcontractare (nu ofera direct servicii, ci platesc alti furnizori pentru a oferi aceste servicii)* sau
- ✓ privati: asociatii, fundatii, culte religioase, persoane fizice autorizate.

Serviciile sociale, indiferent de furnizor, trebuie acreditate de directiile teritoriale ale MMSSF.

Distributia furnizorilor de servicii sociale a fost analizata din doua surse: solicitarea de informatii de la Directiile de Munca responsabile cu acreditarea furnizorilor de servicii sociale (iunie 2006) si baza de date a Ministerului Muncii Solidaritatii Sociale si Familiei³ (decembrie 2006). Prin comparatia celor doua surse rezulta o dublare a numarului furnizorilor de servicii sociale la nivel national ajungandu-se la cifra de 1164 furnizori.

Harta 1: Distributia furnizorilor acreditati publici si neguvernamentali de servicii sociale la nivelul tarii

Legenda: FP – furnizori publici, ONG – organizatii neguvernamentale

³ http://sas.mmssf.ro/servicii_furnizori.php

Datele culese de la autoritatile publice in luna iunie 2006 indica un numar de 677 de furnizori publici si privati acreditati, dintre care 500 sunt organizatii neguvernamentale si 177 sunt furnizori publici. Un numar de 143 de furnizori publici si privati de servicii sociale erau in curs de acreditare.

Datele existente pe site-ul MMSSF indica la finalul anului 2006 un numar de 1164 de furnizori acreditati de servicii sociale la nivelul intregii tari. Dintre acestia 742 sunt furnizori privati si 422 publici. In majoritatea judetelor tarii numarul furnizorilor privati acreditati, respectiv asociatii sau fundatii, il depaseste pe cel al celor publici, exceptie facand judetele: Braila, Caras Severin, Calarasi, Galati, Gorj, Iasi, Mehedinti, Salaj si Teleorman.

In ultimii ani organizatiile neguvernamentale au continuat sa isi consolideze rolul de furnizori de servicii si si-au extins activitatile inspre comunitatile rurale mai mici. In societatea romaneasca aflata in plin proces de tranzitie si confruntata cu o serie de probleme sociale, organizatiile neguvernamentale au indeplinit rolul de formare si dezvoltare de servicii sociale, altele decat cele oferite de stat. Astfel au fost dezvoltate servicii sociale care sa raspunda unor standarde de calitate ridicate si a fost instruit personal care sa poata realiza aceste servicii. Domeniile de activitate ale organizatiilor neguvernamentale din Romania, conform Catalogului asociatiilor si fundatiilor, editat de Fundatia pentru Dezvoltarea Societatii Civile, sunt: serviciile sociale, sanatatea, cultura, sport, mediu, afaceri, drepturile omului, educatie, filantropie, cooperare internationala si religie.

In mare parte organizatiile non-profit din Romania care asigura servicii sociale au fost sprijinite financiar de catre organizatii din strainatate.

Serviciile sociale oferite de catre organizatiile neguvernamentale prezinta anumite caracteristici (Cf. cu Tiganescu, Oana, 2004, Organizatiile nonguvernamentale - furnizori de servicii sociale :sursa initiala sau solutie?, in Revista de Asistenta Sociala, nr. 1/2004, pag. 40-47):

- calitatea inalta a serviciilor: datorita caracterului lor nonprofit, ONG-urile pot aloca mai mult timp si mai mult personal pentru rezolvarea problemelor care apar; flexibilitatea le permite sa reactioneze mai repede si diferentiat in functie de nevoi; de asemenea, se pot oferi servicii complementare si de sustinere pentru beneficiari (de exemplu, servicii socio-medicale);
- echitatea: suportul voluntar, filantropic si lipsa de birocrație, fac ca organizatiile neguvernamentale sa ii ajute pe cei toti cei aflati in nevoie;
- costuri reduse: fiind institutii bazate pe voluntariat si filantropie organizatiile pot sa ofere servicii cu un cost mai redus decat alti furnizori;
- inovatie: fiind flexibile si receptive, ONG-urile sunt deschizatori de drumuri in anumite domenii, identificand noi nevoi, formuland abordari noi, complexe si solutii alternative.

Dupa cum se poate observa, suportul voluntar, filantropic, flexibilitatea, caracterul non-profit, calitatea serviciilor, existenta personalului specializat fac ca serviciile sociale furnizate de catre organizatiile societatii civile sa fie extrem de atractive pentru beneficiari.

CAPITOLUL II

ANALIZA POLITICII BUGETARE SI SOCIALE LA NIVEL MACRO

Sectiunea 1 **Serviciile sociale – competente si capacitate administrativa**

Pentru reglementarea sistemului de asistenta sociala o serie de autoritati publice centrale sau locale isi exercita autoritatea indeplinind 3 dintre functiile de baza ale administratiei publice: *functia de reglementare*⁴, *functia de finantare*⁵ si *functia de implementare*⁶.

Ministerul Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei (MMSSF) este autoritatea publica cu functie de reglementare in domeniul asistentei sociale si este responsabila sa emita acte normative privind organizarea si functionarea tuturor institutiilor implicate in politica sociala, sa elaboreze politica de asistenta sociala, sa stabileasca strategia nationala si sectoriala de dezvoltare in domeniul social si sa coordoneze si sa monitorizeze implementarea acestora.

Pentru domenii specifice de activitate – protectia copilului, protectia persoanei cu dizabilitati, protectia familiei si sanse egale – functia de reglementare se realizeaza prin intermediul unor organe ale administratiei publice centrale de specialitate aflate in subordonarea MMSSF, infiintate prin legi speciale, respectiv:

- Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului (ANPDC),
- Autoritatea Nationala pentru Persoanele cu Handicap (ANPH),
- Agentia Nationala pentru Protectia Familiei (ANPF) si
- Agentia Nationala pentru Egalitate de Sanse intre Femei si Barbatii (ANES).

Legea 47/2006 privind sistemul national de asistenta social din Romania stipuleaza infiintarea in perioada 2006-2008 a trei noi institutii si anume: Inspectoratul Social, Observatorul Social si Agentia Nationala pentru Prestatii Sociale. Aceste institutii vor fi responsabile cu monitorizarea, evaluarea si controlul furnizarii de servicii sociale, fundamentarea politicilor sociale prin colectarea si analiza de indicatori privind serviciile sociale si prestatiile sociale, si respectiv simplificarea sistemului de acordare si plata a prestatiiilor sociale.

Functia de finantare este impartita intre autoritatile publice locale, Ministerul Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei, autoritatile din subordinea acestuia, Ministerul Finantelor Publice si Casa Nationala de Asigurari Sociale de Sanatate.

⁴ Dreptul de a emite regulamente, norme, proceduri si standarde in vederea furnizarii serviciului public

⁵ Atributia de a sprijini financiar sau logistic furnizarea serviciului social sau de a prevedea in bugetul sau sau in cadrul bugetului de stat fondurile necesare furnizarii serviciului public

⁶ Responsabilitatea de a furniza serviciul public

Responsabilitatea de finantare a sistemului de asistenta sociala este in stransa legatura cu mecanismul de elaborare a bugetelor locale care se constituie conform Legii 273/2006 privind finantele publice locale din:

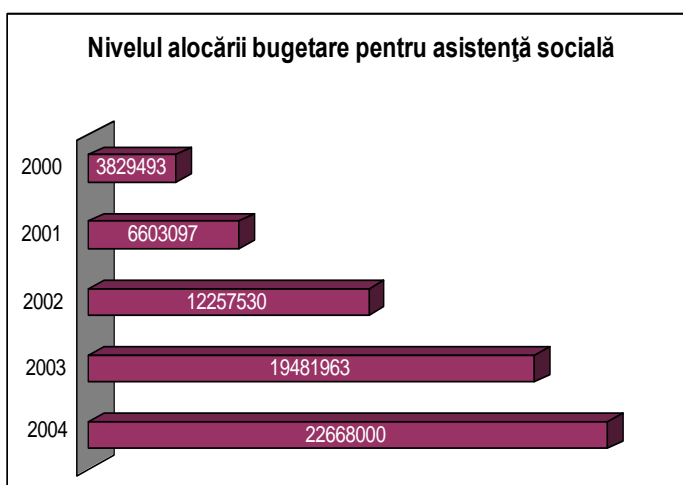
- venituri proprii
- sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat
- subventii primite de la bugetul de stat si de la alte bugete
- donatii si sponsorizari

Toate cheltuielile aferente serviciilor sociale si al prestatiilor sociale se reflecta in bugetul autoritatilor publice locale si in cel al autoritatilor publice centrale constituind un tot unitar, respectiv bugetul de stat si se regasesc in capitolul de *Asistenta sociala*.

Prin bugetele autoritatilor publice locale se finanteaza atat serviciile sociale cat si prestatii sociale dupa cum urmeaza:

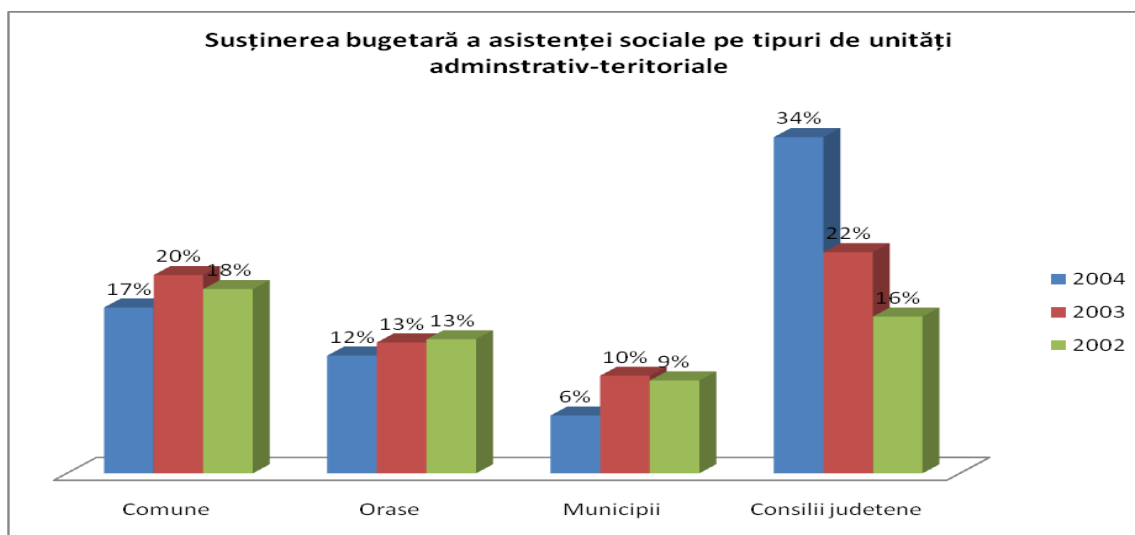
- Serviciile de protectie a familiei (centrele de recuperare, de asistenta, de prevenire sau de informare pentru victimele violentei domestice) sunt responsabilitatea financiara exclusiva a autoritatilor publice locale. Veniturile provin din surse proprii ale bugetului autoritatii publice locale.
- Sursele de venit pentru serviciile pentru persoanele varstnice sunt asigurate din bugetul local si sunt asigurate din surse proprii ale autoritatile publice locale si transferuri de la Casa Nationala de Asigurari Sociale de Sanatate. Aceste sume se pot completa si cu venituri provenite din cofinantarea (coplata) beneficiarilor de servicii sau provenite din donatii, sponsorizari si alte venituri extrabugetare.
- Bugetul pentru serviciile de protectie a copilului si al persoanelor cu dizabilitati este asigurat din suma defalcata din taxa pe valoare adaugata si este stabilita prin Legea Bugetului de stat si se calculeaza si transfera prin grija Ministerului Finantelor Publice.
- Prestatiile sociale privind sprijinirea protectiei copilului si al persoanelor cu dizabilitati sunt sustinute din sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat pentru finantarea cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor si oraselor prin transferuri financiare de la MMSSF prin autoritatile publice din subordinea acestuia.

Nivelul cheltuielilor bugetare pentru asistenta sociala a inregistrat o crestere semnificativa din 2000 pana in 2003, ajungand de la 3.829.492,60 milioane lei la 19.481.962,50 milioane lei, pentru ca in 2004 sa fie de 22668 miliarde lei. Bugetul asistentei sociale este distribuit pentru prestatii sociale (sume de bani acordate beneficiarilor) si serviciile sociale fara a exista o separare distincta a celor doua tipuri de cheltuieli.

Veniturile totale ale bugetelor locale pe anul 2006 se estimeaza la circa 21.661,2 milioane lei, respectiv 6,7% din produsul intern brut, in crestere cu circa 18,3% fata de anul 2005.

Cheltuielile de asistenta sociala sunt sustinute de catre Consiliile judetene cu cel mai mare procent calculat ca raport intre total cheltuieli si cele destinate asistentei sociale cu o medie de 24% (34% in anul 2004, 22% in anul 2003 si 16% in anul 2002) urmat de Comune 18%, Orase 13% si Municipii intr-un cuantum de doar 8%.

Serviciile sociale mai pot fi finantate direct din bugetele proprii ale Ministrului Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei sau ale autoritatilor publice centrale de specialitate din subordinea acestuia prin instrumente de finantare stabilite prin legi speciale:

- Legea 34/1998 privind prestatiile sociale finanteaza
- Programele de Interes National
- Programele de finantare nerambursabila

Dimensiunea si practica autoritatilor publice centrale in utilizarea acestor tipuri de instrumente de finantare este analizata in cadrul Capitolului IV al acestui raport.

Functia de implementare a serviciilor sociale este asigurata exclusiv de autoritatile publice locale. Organizarea si furnizarea serviciilor sociale este reglementata prin Legea 47/2006 privind sistemul de asistenta nationala care stabileste atributiile si rolurile pe care le au autoritatile publice locale in furnizarea de servicii sociale si asigurarea prestatilor sociale. Statul, prin autoritatile administratiei publice centrale si locale, isi asuma responsabilitatea de realizare a masurilor si actiunilor prevazute in actele normative privind prestatile sociale si serviciile sociale.

Autoritatile administratiei publice centrale asigura **transferul atributiilor si al mijloacelor financiare** necesare catre autoritati ale administratiei publice locale si societatea civila, inclusiv catre institutiile de cult recunoscute de lege.

Recenta reglementare a descentralizarii promovata in anul 2006 stabileste competenta intre diferitele nivele ale autoritatii publice locale.

Astfel conform **Legii nr. 195/2006** a descentralizarii sunt stabilite trei categorii de competente in sarcina autoritatilor publice locale: *competente exclusive*, *competente partajate* si *competente delegate*

Serviciul	Competenta exclusiva	Competenta partajata cu autoritatile publice centrale	Competenta delegata catre autoritatile publice locale
Autoritatile administratiei publice locale de la nivelul comunelor si oraselor			
serviciile sociale primare si specializate pentru victimele violentei in familie;			
serviciile sociale primare pentru protectia copilului si pentru persoane varstnice;			
serviciile sociale primare pentru persoane cu dizabilitati			
serviciile medico-sociale adresate persoanelor cu probleme sociale			
construirea de locuinte sociale si pentru tineret			
acordarea unor ajutoare sociale persoanelor aflate in dificultate			
Autoritatile administratiei publice locale de la nivelul judetului			
serviciile sociale primare si specializate pentru victimele violentei in familie;	x		
serviciile sociale specializate pentru persoanele varstnice;	x		
serviciile medico-sociala adresate persoanelor cu probleme sociale;			
serviciile sociale primare si specializate pentru protectia copilului;			
serviciile sociale specializate pentru persoane cu dizabilitati;			
invatamantul special;			
Autoritatile administratiei publice centrale			
plata unor alocatii si a unor indemnizatii pentru copii si adulti cu dizabilitati			

Consiliile judetene infiinteaza si organizeaza, in subordinea lor, serviciul public de asistenta sociala, la nivel de directie generala (DGASPC), cu urmatoarele atributii principale:

- elaboreaza si implementeaza strategiile si planurile de actiune la nivel judetean, in concordanta cu strategiile si planurile nationale de actiune in domeniu, precum si cu programul propriu de dezvoltare comunitara;
- initiaza si aplica masuri de prevenire si combatere a situatiilor de marginalizare si excludere sociala si asigura solutionarea urgentelor sociale;

- c) coordoneaza infiintarea, organizarea si furnizarea serviciilor sociale, in concordanta cu nevoia sociala identificata, asigurand o acoperire echitabila a dezvoltarii acestora pe intreg teritoriul judetului, si acorda sprijin financiar si tehnic pentru sustinerea acestora;
- d) propune infiintarea si administreaza serviciile sociale specializate, direct sau in parteneriat, ori prin contractare cu alte autoritati si institutii publice si private, forme de asociere a societatii civile, inclusiv cu institutii de cult recunoscute de lege, implicate in derularea programelor de asistenta sociala;
- e) acorda sprijin autoritatilor locale, in scopul dezvoltarii si organizarii serviciilor sociale;
- f) asigura activitatile de informare, formare si consiliere, in vederea cresterii performantei serviciilor publice de asistenta sociala de la nivelul consiliilor locale ale municipiilor, oraselor si comunelor;
- g) monitorizeaza si evalueaza serviciile sociale infiintate si administrate;
- h) elaboreaza si implementeaza proiecte cu finantare nationala si internationala in domeniu;
- i) acorda asistenta tehnica necesara pentru crearea si formarea structurilor comunitare consultative, ca forma de sprijin in activitatea de asistenta sociala;
- j) elaboreaza si propune consiliului judetean proiectul de buget anual pentru sustinerea serviciilor sociale si a altor masuri de asistenta sociala, in conformitate cu planul de actiune propriu.

Consiliile locale ale municipiilor, oraselor si comunelor infiinteaza, in subordinea lor, serviciul public de asistenta sociala (SPAS), la nivel de directie sau, dupa caz, serviciu, cu urmatoarele atributii principale:

- a) identifica nevoile sociale ale comunitatii si le solutioneaza in conditiile legii;
- b) raspunde de infiintarea, organizarea si furnizarea serviciilor sociale primare;
- c) dezvolta si gestioneaza servicii sociale specializate, dupa caz, in conditiile legii;
- d) incheie conventii de parteneriat si initiaza programe de colaborare cu alte autoritati locale, institutii publice si private, structuri asociative, precum si cu institutii de cult recunoscute de lege, pentru furnizarea serviciilor sociale dezvoltate, in conformitate cu nevoile locale identificate si cu prevederile planului judetean de actiune;
- e) furnizeaza informatiile si datele solicitate de serviciul public de asistenta sociala judetean, precum si de autoritatile publice centrale cu responsabilitati in domeniu;
- f) elaboreaza si implementeaza proiecte cu finantare nationala si internationala in domeniu;
- g) elaboreaza si propune consiliului local al municipiului, orasului sau comunei proiectul de buget anual pentru sustinerea serviciilor sociale si a altor masuri de asistenta sociala, in conformitate cu planul de actiune propriu.

Consiliile locale si primariile de la nivelul comunelor, care nu dispun de capacitatea si resursele necesare infiintarii unui serviciu public de asistenta sociala, angajeaza personal cu competente in domeniul asistentei sociale, cu contract individual de munca.

Consiliul General al Municipiului Bucuresti infiinteaza si organizeaza in subordinea sa Serviciul public de asistenta sociala la nivel de directie generala.

Consiliile locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti infiinteaza si organizeaza in subordinea lor serviciul public de asistenta sociala, la nivel de directie generala.

Putem spune ca sistemul serviciilor de asistenta sociala din Romania s-a recreat dupa 1989. multe din competente fiind lasate la nivelul administratie publice locale.

Modalitatea de partajare a competentelor intre administratia publica centrala si locala in acest domeniu va trebui insa sa coroboreze atat dispozitiile din Legea 47/2006 cat si Legea descentralizarii nr. 195/2006. Atat legea cadru a asistentei sociale cat si legea descentralizarii prevad deci ca transferul de competente de la administratia publica centrala catre cea locala sa se faca concomitent cu asigurarea resurselor necesare exercitarii acestora. Exercitarea competentelor se face numai dupa transmiterea resurselor financiare necesare.

Guvernul, ministerele si celelalte organe de specialitate ale administratiei publice centrale identifica resursele necesare si costurile integrale aferente competentelor care sunt transferate, precum si sursele bugetare pe baza carora sunt finantate. Resursele astfel identificate sunt transferate autoritatilor administratiei publice locale, in conditiile legii.

Este deci de asteptat ca, noul cadru legal creat prin adoptarea legii asistentei sociale si a descentralizarii sa creeze premisele unor clarificari necesare si in domeniul asistentei sociale. O descentralizare a furnizarii si finantarii serviciilor de asistenta sociala si o transferare de competente in acest sens nu se poate face daca nu sunt realizate sau indeplinite urmatoarele elemente:

- elaborarea unei strategii unice de descentralizare a serviciilor de asistenta sociala
- identificarea resurselor necesare si a costurilor integrale aferente competentelor transferate
- stabilirea standardelor de cost si de calitate pentru finantarea diferitelor servicii de asistenta sociala
- stabilirea unor indicatori sociali pe baza carora sa se calculeze bugetul aferent unei competente pentru o autoritate publica locala

Sectiunea 2 **Finantarea serviciilor sociale**

In domeniul asistentei sociale, Ministerul Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei **finanteaza sau, dupa caz, finanteaza in parteneriat programe din domeniul asistentei sociale.**

Structura sistemului bugetar este adecvata organizarii administrative a statului. Astfel, in Romania bugetul de stat este organizat pe doua paliere: **bugetul administratiei centrale de stat** si **bugetele administratiei locale**. Aceasta este o structurare simplificata a sistemului bugetar care insa, in Romania, asa cum precizeaza legea finantelor publice, este reprezentat de un sistem unitar de bugete: "resursele financiare publice se constituie si se gestioneaza printr-un sistem unitar de bugete, si anume: bugetul de stat, bugetul asigurarilor sociale de stat, bugetele locale, bugetele fondurilor speciale, bugetul trezoreriei statului si bugetele altor institutii publice cu caracter autonom, in conditiile asigurarii echilibrului financiar".(art.1 alin. 2. din Legea Finantelor Publice nr. 500 din 11 iulie 2002)

Un rol important in cadrul procesului bugetar il are *repartizarea veniturilor si cheltuielilor* intre diferitele nivele ale sistemului bugetar. Aceasta repartizare se face in raport cu atributiile ce revin la fiecare nivel in realizarea actiunilor publice. **Toate impozitele indirecte sunt venituri ale administratiei centrale de stat, iar impozitul pe avere se face venit la bugetele locale.** Impozitele pe venituri se repartizeaza intre organele administratiei centrale si locale, in functie de sarcinile ce revin fiecarui nivel organizatoric al statului.

Exista doua nivele in constructia bugetelor locale. Unul dintre ele se refera la veniturile si cheltuielile realizate pe plan local, iar celalalt la ceea ce se primeste de la nivel central. Intregul buget local (si venituri proprii si venituri primite de la nivel central) parcurge traseul proiectarii si adoptarii trecand prin autoritatea centrala, in speta Ministerul de Finante. Cotele si sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat, cotele aditionale la unele venituri ale bugetului de stat si transferurile cu destinatie speciala de la bugetul de stat formeaza venituri ale bugetelor locale si, in consecinta, sunt cuprinse ca atare in bugetele unitatilor administrativ-teritoriale.

In stabilirea, aprobarea si distribuirea acestora sunt implicate atat autoritatile administratiei publice locale cat si cele ale administratiei centrale, competentele lor in materie fiind stabilite prin lege. Procedura bugetara privitoare la aceste venituri se intinde pe parcursul a mai multe luni, debutand prin elaborarea proiectelor de bugete locale la nivelul unitatilor administrativ-teritoriale de catre primarii comunelor, oraselor, municipiilor, sectoarelor Municipiului Bucuresti, primarul general al Municipiului Bucuresti si presedintii consiliilor judetene (ordonatorii principali de credite ai bugetelor locale).

Fiind parte a bugetului public national, **activitatea bugetara la nivel local** se circumscrie activitatii bugetare la nivel national, cunoscand aceleasi etape si desfasurandu-se pe baza acelorasi principii, dar privite prin prisma specificitatii activitatii administratiei publice locale.

Sectiunea 3

Analiza alocarii bugetare pentru asistenta sociala in Romania

Asistenta sociala in Romania se finanteaza, in principal, din fonduri alocate de la bugetul de stat sau de la bugetele locale. Bugetele diferitelor autoritati centrale sau locale pot fi completate si cu credite rambursabile sau nerambursabile.

Modul de finantare a asistentei sociale se stabileste prin legile speciale care reglementeaza acordarea de prestatii sociale si furnizarea serviciilor sociale. In bugetul national, prin Ministerul Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei se cuprind venituri si cheltuieli necesare finantarii sistemului national de asistenta sociala. Bugetele locale destinate asistentei sociale finanteaza atat serviciile sociale⁷ furnizate la nivelul unitatii administrativ teritoriale respective precum si prestatiile sociale⁸ acordate persoanelor aflate in situatii de nevoie sociala.

Ministerul Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei este responsabil cu realizarea politicii sociale la nivel national. Din bugetul acestuia se finanteaza urmatoarele programe:

- Finantarea sistemului national de asistenta sociala;
- Administrarea si gestionarea fondurilor alocate in domeniul asistentei sociale, fortei de munca si familiei;
- Cresterea numarului locurilor de munca, a veniturilor reale si valorificarea resurselor de munca; reducerea numarului litigiilor si cresterea gradului de ocupare a fortei de munca si a productivitatii muncii, prin permanentizarea dialogului social;
- Masuri active de combatere a somajului.

Bugetul Ministerului Muncii Solidaritatii Sociale si Familiei pentru anul 2006 a avut o valoare de 5598 milioane lei din care 5540 milioane lei de la bugetul de stat, 21 milioane lei credite externe si 137 milioane credite externe nerambursabile.

Politica bugetara a Ministerului Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei pentru anul 2006 s-a desfasurat pe cateva programe prioritare:

§ “Finantarea sistemului national de asistenta sociala”, detine ponderea cea mai importanta, de 84,71 %, din totalul fondurilor alocate din bugetul de stat pentru anul 2006.

Programul are in vedere finantarea sistemului de protectie a familiei si copilului, imbunatatirea echilibrului socio-economic al familiei, finantarea pensiilor pentru pensionarii proveniti din randul agricultorilor, protectia persoanelor varstnice, a persoanelor cu handicap, acordarea drepturilor pentru beneficiarii diverselor categorii de drepturi reparatorii acordate prin legi speciale: veterani

⁷ **Serviciile sociale** reprezinta ansamblul complex de masuri si actiuni realizate pentru a raspunde nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup, in vederea prevenirii si depasirii unor situatii de dificultate, vulnerabilitate sau dependenta pentru prezervarea autonomiei si protectiei persoanei, pentru prevenirea marginalizarii si excluziunii sociale, pentru promovarea incluziunii sociale si in scopul cresterii calitatii vietii.

⁸ **Prestatii sociale** sunt forme de **transfer** prin care se realizeaza **alocarea** de bunuri si servicii catre indivizi sau familie prin respectarea unui set de reguli si de roluri reciproce. Prestatiile pot fi acordate in bani sau in natura. Din categoria celor banesti fac parte: alocatiile pentru copii si familie, ajutorul social s.a. Prestatiile in natura pot consta din bunuri (“cornul si laptele”, rechize pentru scolarii din familiile cu venituri mici etc.).

si vaduve de razboi, eroi si urmasi ai eroilor revolutiei din decembrie 1989, persoane persecutate sau deportate din motive politice si etnice, persoane care au efectuat stagiul militar in detasamente de munca.

§ “Administrarea si gestionarea fondurilor alocate in domeniul asistentei sociale, muncii si protectiei sociale” detine o pondere de 2,31% din totalul fondurilor alocate din bugetul de stat. Pe langa finantarea din bugetul de stat, acest program beneficiaza si de finantarea, in proportie de 13,3% din credite externe, printr-un imprumut contractat cu Banca Mondiala.

§ “Imbunatatirea si permanentizarea dialogului social “ este un program care detine o pondere de 0,02% din totalul fondurilor alocate din bugetul de stat si este destinat finantarii activitatii Consiliului Economic si Social, in scopul realizarii dialogului social la nivel national dintre patronat, syndicate si Guvern si a climatului de stabilitate si pace sociala.

§ Programul “Masuri active de combatere a somajului”, detin o pondere de 0,01% din totalul fondurilor alocate din bugetul de stat, contribuie la cresterea constanta a ponderii masurilor active in totalul cheltuielilor de somaj si urmareste diminuarea somajului de lunga durata, atat in randul tinerilor, cat si a persoanelor care au depasit varsta de 45 de ani, precum si in randul persoanelor care au dificultati de integrare.

Finantarea programului se face in principal cu fonduri din credite de la Banca Mondiala, din bugetul de stat finantandu-se numai acoperirea costurilor locale, respectiv 20,8%. Mentionam ca suma de 703,74 milioane lei, reprezentand 12,93 % din totalul sumelor din bugetul de stat administrat de Ministerul Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei este destinata transferurilor din bugetul de stat in bugetul asigurarilor sociale de stat si nu este cuprinsa in programele finantate.

Serviciile sociale se organizeaza descentralizat, la nivelul comunitatilor locale, pentru a raspunde cat mai adecvat nevoilor identificate, numarului de potentiali. beneficiari si conditiilor particulare in care se manifesta situatia de dificultate.

De la bugetele judetelor, municipiilor, oraselor sau comunelor se aloca fonduri pentru finantarea serviciilor sociale organizate la nivelul unitatii administrative teritoriale respective si finantarea prestatiiilor sociale stabilite prin hotarari ale consiliilor judetene sau locale sau prin legi speciale, dupa caz.

Veniturile totale ale bugetelor locale pe anul 2006 se estimeaza la circa 21.661,2 milioane lei, respectiv 6,7% din produsul intern brut, in crestere cu circa 18,3% fata de anul 2005.

CAPITOLUL III

CONTRACTAREA SOCIALA IN ROMANIA

Reforma guvernării și cea a administrației publice se caracterizează prin adoptarea în managementul instituțiilor publice a unor tehnici și metode inspirate din managementul organizațiilor private cu scopul câștigării unui plus de eficiență, transparență și responsabilitate. Una dintre metodele de adoptare a acestor tehnici din managementul organizațiilor private o reprezintă dezvoltarea parteneriatului public-privat și a formulelor de management public ce fac posibilă aplicarea lui cu succes.

Parteneriatul public-privat, ce implică instituțiile din sectorul public, sectorul privat și societatea civilă, este recunoscut la nivel internațional ca o cale pentru a soluționa problemele sociale de diverse tipuri – îngrijire medicală, educație, protecție socială, trafic de persoane, corupție etc. Multe dintre problemele sociale contemporane depășesc capacitatea unui singur actor – public, privat sau societate civilă – de a le rezolva într-un mod eficient și, de aceea, este acceptată ideea că guvernele nu mai pot rezolva singure problemele sociale care apar, că sectorul de afaceri trebuie să își asume și responsabilități sociale și că societatea civilă trebuie să aibă un rol mai important. O preocupare a guvernelor din ultimele decenii a constituit-o reducerea costurilor, dar fără a micșora numărul serviciilor oferite.

Reforma administrației publice, cunoscută sub numele de Noul Management Public (New Public Management), ce a avut loc în anii '80 în țări precum SUA sau Marea Britanie, este cea care aduce în prim plan ideea creării unui „guvern antreprenorial” care să utilizeze resursele de care dispune în vederea maximizării productivității și eficienței. Se propunea o reformă organizatorică și financiară, delegarea unor responsabilități către actorii privați și privatizarea unor servicii publice. Reinventarea guvernării (*reinventing government*) presupune adoptarea soluțiilor bazate pe mecanismele pieței, dar și reafirmarea eficienței guvernului în fața acestora. Într-o lume aflată în plin proces de globalizare, cu state care au bugete naționale insuficiente, iar așteptările și cerințele din partea cetățenilor sunt în creștere, problemele publice nu pot fi rezolvate de către un singur actor.

Din acest motiv guvernele au fost obligate să caute modalități noi prin care să atragă investiții private pentru soluționarea problemelor publice. În acest context începe să se manifeste un interes crescut al instituțiilor publice pentru realizarea de parteneriate cu sectorul privat, profit și non-profit. Pentru a putea sprijini dezvoltarea socială guvernul poate acționa în parteneriat cu agenții societății civile și sector privat.

Această colaborare presupune **externalizarea furnizării serviciilor sociale**, aspect ce poate fi definit ca și contractare, sau pot merge mai departe până la **externalizarea managementului serviciului** definit ca și contractare a serviciilor publice.

Sectiunea 1

Regimul juridic al contractarii sociale in Romania

i. Concepte si definitii

Pentru o mai buna intelegere a prezentului studiu se impune realizarea unor clarificari ale conceptelor de baza utilizate in cadrul cercetarii. Este vorba despre conceptele de contractare sociala si parteneriat public-privat.

Contractarea sociala este procesul de externalizare a servicii sociale catre contractori privati. In legislatia romaneasca se intalnesc mai multe forme de contractare sociala respectiv: *contractul de servicii, subventiile, granturile*.

Contractul / achizitia de servicii reprezinta o forma de finantare prin care organizatiile neguvernamentale furnizeaza pentru autoritatile publice servicii la un pret si in conditiile prevazute in cadrul unui contract. De cele mai multe ori conditiile de furnizare a serviciilor sunt stabilite de autoritatea publica intr-un caiet de sarcini iar organizatia va oferi metodologia de furnizare si pretul. Contractarea organizatiilor se face in baza unei proceduri de licitatiei, care de cele mai multe ori este deschisa tuturor furnizorilor privati de servicii sociale acreditati, in care orice organizatie are posibilitatea de a participa. Este declarata castigator acea organizatie care ofera cea mai buna calitate la un pret avantajos.

Subventiile reprezinta o forma de suport financiar din partea bugetului de stat sau local pentru acoperirea unor costuri directe ocazionate de furnizarea unor servicii. Subventiile reprezinta o suma fixa pentru fiecare beneficiar si se acorda proportional cu numarul de beneficiari.

Finantarile nerambursabile reprezinta transferuri financiare catre o organizatie neguvernamentala pentru a desfasura o activitate de interes public fara a urmari generarea unui profit si este strans legata de scopul organizatiei. Organizatia beneficiara va contribui la desfasurarea serviciului (proiectului) asigurand o cofinantare din surse externe grantului. Granturile sunt acordate pe baza unei competitii si in urma unui proces de evaluare a propunerii.

Parteneriatul reprezinta o relatie contractuala intre o autoritate publica si un furnizor privat de servicii care isi pun in comun resursele de care acestia dispun pentru furnizarea unui serviciu de interes public.

Alte forme de finantare: Restituirea unor costuri operationale de catre autoritatile publice (utilitati, energie, comunicatii, etc.), tichete pentru anumite tipuri de servicii suportate de la bugetul de stat sau bugetele locale (tichete de gradinita, tichete sociale, etc.)

ii. Formele contractarii sociale in Romania

Serviciile sociale se preteaza foarte bine la contractare datorita faptului ca exista deja alternative pe piata, adica organizatii private, in special non-profit, care ofera diverse servicii. In cazul serviciilor sociale, organizatiile neguvernamentale sunt parteneri ideali pentru stat deoarece prin misiunea si forma lor de organizare raspund cel mai bine nevoilor agentilor neguvernamentale si beneficiarilor de servicii sociale. Fiind organizatii non-profit, ONG-urile nu sunt orientate in principal catre realizarea de profit pentru actionari/membrii si sunt guvernate de structuri de conducere pe baza de voluntariat. Aplicarea unor formule contractuale presupune o capacitate manageriala crescuta din partea agentilor guvernamentale care finanteaza implementarea in regim privat de servicii de asistenta sociala.

Contractarea sociala este prevazuta sub diferite forme intr-o serie de acte normative si anume:

- OG nr.68/2003 privind serviciile sociale⁹ vorbeste despre **contracte de servicii** si **contracte de parteneriat**.
- Legea 34/1998 privind acordarea unor **subventii** asociatiilor si fundatiilor romane cu personalitate juridica, care infiinteaza si administreaza unitati de asistenta sociala¹⁰ instituie finantarea serviciului social pe baza unui cost mediu lunar al beneficiarului
- Legea 350/2005 privind regimul **finantarilor nerambursabile** din fonduri publice alocate pentru activitati nonprofit de interes general¹¹ este o lege cadru ce promoveaza o procedura aplicabila tuturor formelor de finantare a entitatilor nonprofit din bani publici;
- OG nr.34/2006 privind atribuirea contractelor de **achizitie publica**, a contractelor de concesiune de lucrari publice si a contractelor de concesiune de servicii.

Marea majoritate a legislatiei specifice fiecarui domeniu social (persoane varstnice, dizabilitati sau copii) au prevazute articole referitoare la finantarea acestor tipuri de servicii furnizate de organizatii neguvernamentale. In acest sens gasim referiri la finantarea serviciilor de la bugetele locale in Legea 272/2004 privind protectia si promovarea drepturilor copilului (Capitolul X), Legea 448/2006 privind protectia si promovarea drepturilor persoanelor cu handicap (Art.32), Legea 17/2000 privind asistenta sociala a persoanelor varstnice.

⁹ Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 619 din 30/08/2003. Actul a intrat in vigoare la data de 01 ianuarie 2004. Modificata si completata prin Legea nr. 515/2003, O.G. nr. 86/2004 si Legea nr. 488/2004

¹⁰ Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 29 din 27/01/1998

¹¹ Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 1128 din 14/12/2005. Actul a intrat in vigoare la data de 13 ianuarie 2006

Reglementare juridica	Procedura de evaluare si contractare	Transparenta	Cofinantarea	Monitorizare si raportare
Subventiile				
<p>Subventiile sunt reglementate in mod special prin <u>Legea 34/1998</u> si reprezinta o forma de suport financiar din partea bugetului local pentru infiintarea sau administrarea unitatilor de asistenta sociala.</p> <p>Sunt acordate sub forma unei sume fixe pentru fiecare beneficiar proportional cu numarul de beneficiari.</p> <p>Conventia se incheie cu serviciul specializat dar este nevoie de aprobarea Consiliului Local / Judetean</p> <p>Conventia se incheie de la 1 ianuarie pentru maxim un an de zile.</p>	<p><u>Procedura simpla de selectie</u> care incepe in luna noiembrie si se termina in decembrie.</p> <p>Evaluarea se face de o <u>comisie de evaluare</u> care este alcatuita din personalul autoritatii respective.</p> <p>Evaluarea se face pe baza a 6 criterii dar <u>nu exista o grila obiectiva detaliata si publica</u></p> <p>Criteriile de evaluare <u>nu fac referire la standardele de calitate</u></p> <p><u>Contractele se semneaza in anul anterior</u>, aspect ce contribuie la o continuitate a serviciului pentru organizatiile care aplica succesiv.</p>	<p>Normele <u>nu prevad elemente de publicitate</u> a anuntului de intentie</p>	<p>Aplicatul este obligat sa asigure o cofinantare a serviciului social pentru care solicita finantare. Nu se precizeaza procentul de cofinantare dar acesta este unul dintre criteriile de evaluare. Bugetul intocmit pentru aplicatia de a primi subventie mentioneaza totalul veniturilor si distinct cele provenite din subventie.</p> <p>Sumele acordate pentru subventie sunt acordate exclusiv pentru acoperirea cheltuielilor generate de prestarea serviciului catre beneficiari. Nu se pot acoperi cheltuielile personalului de proiect cu exceptia celui de specialitate, costuri administrative ale organizatiei sau obiecte de inventar necesare implementarii proiectului.</p>	<p>Organizatia este obligata sa isi deschida un cont bancar special pentru subventie, iar cheltuielile din subventia acordata se evidentiaza distinct.</p> <p>Raportarea se face lunar si este insotita de cererea de plata si prevede verificarea de catre serviciul specializat al consiliului local a acordarii serviciilor (monitorizare tehnica) si utilizarea subventiei (monitorizare financiara). Verificarea acordarii serviciilor se realizeaza la sediul organizatiei sau la domiciliul persoanelor asistate. Verificarea utilizarii subventiei se realizeaza la sediul organizatiei, pe baza documentelor justificative si a inregistrarilor financiar-contabile.</p> <p>In urma efectuarii verificarilor serviciul specializat al consiliului local intocmeste un raport privind acordarea serviciilor de asistenta sociala, respectiv un raport privind utilizarea subventiei.</p>
Reglementare juridica	Procedura de evaluare si	Transparenta	Cofinantarea	Monitorizare si raportare

contractare				
Contractele / achizitia de servicii				
Notiunea juridica de contracte de servicii nu este unitar reglementata in legislatie. Se intalnesc referinte la contractele de furnizare de servicii sociale atat in OG 68/2003 privind serviciile sociale cat si referinte in OG 34/2006 privind achizitiile publice.	OG 68/2003 privind serviciile sociale mentioneaza principiul liberei concurente si a neingradirii accesului furnizorilor de servicii sociale la finantarea serviciilor sociale fara insa a prevede o procedura de incheiere a acestora. OG 34/2006 privind achizitia de servicii prevede o procedura bine definita menita sa asigure transparenta si eficienta cheltuirii banilor publici dar pentru achizitionarea de servicii sociale obligativitatea urmarii procedurii mentionate in lege este doar pentru sume ce depasesc 125.000 EURO	Prin aplicarea dispozitiilor OG 34/2006 se poate asigura o transparenta maxima a procesului de contractare	Contractarea de servicii nu presupune o cofinantare din partea aplicantului.	Ordinul MMSSF nr. 71/2005 privind modelul de contract de furnizare a serviciilor sociale mentioneaza un drept al autoritatii publice si respectiv o obligatie a furnizorului de servicii sociale de a furniza rapoarte privind derularea contractului si furnizarea serviciilor mentionate in acesta. OG 34/2006 nu prevede dispozitii speciale privind derularea contractului de achizitii publice.
Finantarea nerambursabila				
Finantare nerambursabila din fonduri publice este reglementata de Legea 350/2005 si se aplica pentru orice acordare de sume din bani publica de catre o autoritate publica catre o organizatiei nonprofit pentru desfasurarea unei activitati de interes public. L 350/2005 preia foarte multe dispozitii din legea achizitiilor publice.	Legea 350 instituie o obligativitate in sarcina autoritatilor publice de a publica la inceputul fiecarui an (in termen de 30 de zile de la adoptarea bugetului) un program anual privind acordarea finantarilor nerambursabile. Autoritatea publica are obligatia de a intocmi o documentatie ce cuprinde cerintele minime de calificare, termenii de referinta si instructiuni pentru elaborarea propunerii tehnice si financiare precum si criteriile de selectie.	Procedura de acordare a contractelor cu finantare nerambursabila are la baza procedura prevazuta pentru achizitiile publice si trebuie sa inceapa cu un anunt de participare ce trebuie facut public cu 30 de zile inainte de data depunerii cererilor (in situatii de urgenta 15 zile).	Legea prevede o cofinantare de minim 10% din valoarea totala a finantarii din partea beneficiarului	Legea face mentiune doar la obligativitatea depunerii unui raport final atat tehnic cat si financiar. Ultima transa a finantarii nerambursabile se va face doar dupa validarea celor doua rapoarte. Autoritatea publica are dreptul de a efectua verificari a derulari contractului atat in perioada derularii contractului cat si dupa validarea rapoartelor financiare si tehnice.
Reglementare juridica	Procedura de evaluare si contractare	Transparenta	Cofinantarea	Monitorizare si raportare

Conventiile de parteneriat				
<p>Parteneriatul nu este reglementat special de nici un act normativ. Referiri la prestarea serviciilor sociale in parteneriat se regasesc in OG 68/2006.</p>	<p>OG 68 cuprinde un set minim de conditii privind conventiile de parteneriat cu referire mai mult la planuri de cooperare sau strategii intre diversi furnizori de servicii sociale si autoritatile publice cu atributii in politica sociala la nivel local.</p>	<p>Nu exista dispozitii in acest sens</p>	<p>Nu exista dispozitii in acest sens</p>	<p>Nu exista dispozitii in acest sens</p>
<p>Reglementarea anterioara a parteneriatului public privat (OG 16/2002 privind contractele de parteneriat public-privat) a fost inlocuita de OG 34/2006 privind achizitiile publice care face referire la contractul de concesiune de servicii.</p>				
<p>In cadrul unui contract de concesiune autoritatea publica acorda dreptul furnizorului de a presta un serviciu public. De cele mai multe ori furnizorul este cel care plateste o redevanta autoritatii publice.</p>				

1) **Contractul de furnizare de servicii sociale**

OG 68/2003 privind serviciile sociale definește atât noțiunile de parteneriat cât și de contractare de servicii ca fiind instrumente de dezvoltare și diversificare a serviciilor sociale de către serviciile publice de asistență socială înființate la nivel local sau județean.

Contractul de furnizare de servicii sociale este actul juridic ce reprezintă acordul de voință încheiat între serviciul public de asistență socială, în calitate de autoritate contractantă, și un furnizor autorizat de servicii sociale, în calitate de furnizor.¹²

Art. 12.1 din OG 68/2003 face referire expresă la externalizarea furnizării serviciilor sociale și prevede ca modalitate contractul de acordare (furnizare) a serviciilor sociale, de către serviciul public de asistență socială organizat la nivel local sau județean, către orice alt furnizor de servicii sociale, în condiții de concurență prevăzute de legislația în vigoare.

Conform art. Art.12, alin.4 din OG 26/2003 contractul de furnizare a serviciilor sociale cuprinde în mod obligatoriu serviciile oferite, natura și costurile acestora, drepturile și obligațiile părților, perioada și condițiile de furnizare, cu respectarea standardelor de calitate stabilite pentru fiecare tip de serviciu, precum și sancțiunile aplicate în condițiile unor servicii sociale de calitate necorespunzătoare.

Modelul de contract de servicii a fost aprobat prin Ordinul MMSSF nr. 71/2005. Elementele specifice acestei forme de contractare sunt:

- contractul de furnizare de servicii se poate încheia numai dacă există o Hotărâre a Consiliului Local/Județean privind acordul la încheierea acestui contract
- furnizorul de servicii sociale este obligat a emite o factură cu privire la cuantumul contractului, aspect ce denotă caracterul *economic* al acestui contract
- prețul total al contractului se calculează ca un produs al costului unitar / beneficiar cu numărul de beneficiari ai serviciului
- conform obligațiilor autorității contractante (serviciul public de asistență socială) acesteia îi poate reveni, după caz, sarcina punerii la dispoziția a spațiului, a resurselor umane sau financiare

Reglementarea juridică a contractului de furnizare de servicii prevăzut de Ordinul MMSSF nr.71/2005 este ambiguă și neclară deoarece se preiau noțiuni din reglementări specifice parteneriatului (ex: punerea la dispoziție a diferitelor tipuri de resurse), subvențiilor (costul unitar / beneficiar), achiziției de servicii (emiterea de factură)

¹² Ordinul MMSSF nr.71/2005

Legea 17/2000 privind asistenta sociala a persoanelor varstnice prevede in Art. 21 alin 2 *finantare activitatilor de asistenta sociala a unor asociatii si fundatii romane cu personalitate juridica de la bugetul local*. De asemenea este mentionat la alin 1 finantarea acestor organizatii si de la bugetul de stat.

Finantarea de la bugetul local a serviciilor sociale furnizate pentru categoriile de beneficiari persoane varstnice de catre organizatii neguvernamentale este permisa fara insa a se face referire la obligativitatea prevederii in buget a acestor sume sau referirea la vre-o procedura specifica.

Legea 448/2006 privind protectia drepturilor persoanelor cu handicap defineste termenul de contractare ca fiind *procedura de finantare/cofinantare de catre autoritatile administratiei publice locale a serviciilor sociale publice realizate de furnizori privati de servicii sociale, acreditati in conditiile legii*.

Legea prevede la Art. 32 posibilitatea contractarii serviciilor sociale catre organizatii neguvernamentale avand la baza costul mediu per beneficiar aspect ce pozitioneaza contractarea sociala in categoria subventiilor si nu a contractarii.

Legea 272/2004 privind promovarea si protectia drepturilor copilului prevede la Art.118 finantarea serviciilor sociale destinate protectiei copilului din resurse de la bugetele locale sau judetene fara insa a mentiona expres acordarea acestora si catre organizatiile neguvernamentale sau procedura de acordare.

In momentul de fata Autoritatea Nationala pentru Promovarea Drepturilor Copilului a elaborat un proiect de Hotarare de Guvern privind contractarea de servicii sociale in domeniul protectiei drepturilor copilului care defineste contractarea de servicii sociale in domeniul protectiei drepturilor copilului ca fiind transferul dreptului de administrare a serviciilor sociale pentru protectia drepturilor copilului destinate prevenirii separarii copilului de familia sa, si a celor de protectie speciala a copilului lipsit temporar sau definitiv de ocrotirea parintilor sai, precum si a responsabilitatii privind acordarea serviciilor sociale pentru protectia drepturilor copilului de la consiliul judetean, respectiv consiliul local al sectorului municipiului Bucuresti/consiliul local, catre furnizorii privati de servicii sociale care actioneaza pe riscul si raspunderea lor in interesul beneficiarului in vederea mentinerii si cresterii calitatii serviciilor sociale acordate.

Fondurile aferente sustinerii serviciilor sociale pentru protectia drepturilor copilului contractate in conditiile mentionate mai sus sunt asigurate, pe intreaga perioada de derulare a contractului, de catre autoritatea contractanta in limita sumelor aprobate

anual, la nivelul cuantumurilor prevazute de legislatia in vigoare si cu respectarea Standardelor Minime Obligatorii, prin bugetul consiliului judetean, respectiv consiliul local al sectorului municipiului Bucuresti/consiliul local, cu aceasta destinatie.

Contractarea serviciilor sociale destinate protectiei drepturilor copilului se realizeaza in baza unui contract prin care consiliul judetean respectiv consiliul local al sectorului municipiului Bucuresti, prin directia generala de asistenta sociala si protectia copilului, consiliul local prin serviciul public de asistenta sociala, consiliul local al comunei prin intermediul primarului, transfera pentru o perioada de cel mult 3 ani unui furnizor privat dreptul de a administra unul din serviciile prevazute la articolul 2 alin.(1).

Contractul, in forma convenita de parti, este aprobat de consiliul judetean, consiliul local al sectorului municipiului Bucuresti/consiliul local si se incheie de catre directia generala de asistenta sociala si protectia copilului, serviciul public de asistenta sociala sau primar.

Consiliul judetean, consiliul local al sectorului municipiului Bucuresti/consiliul local, are obligatia ca anual sa aprobe prin hotarare lista serviciilor sociale destinate protectiei drepturilor copilului care pot fi contractate de catre furnizorii privati de servicii sociale.

Lista serviciilor sociale pentru protectia drepturilor copilului care pot fi contractate se stabilesc in baza unui studiu de oportunitate efectuat de autoritatea contractanta in acord cu strategia judeteana in domeniu. Sunt exceptate de la contractare serviciile de primire in regim de urgenta si evaluare a copilului.

2) Subventiile

Legea 34/1998 reglementeaza acordarea de subventii catre organizatiile neguvernamentale care desfasoara activitate de asistenta sociala.

Asociatiile si fundatiile romane cu personalitate juridica, care infiinteaza si administreaza unitati de asistenta sociala, pot primi subventii alocate de la bugetele locale, care vor fi utilizate, in exclusivitate, pentru serviciile de asistenta sociala acordate beneficiarilor din judetul respective in baza unei conventii cu consiliile locale in cauza.

Sistemul de subventii instituit prin L 34/1998 se caracterizeaza prin urmatoarele elemente esentiale:

- Finantarea are la baza costul serviciului social pentru un beneficiar. Nivelul subventiilor acordate nu poate depasi costul mediu lunar de intretinere, pe persoana

asistata, din unitatile de asistenta sociala de stat, cu profil similar, organizate ca institutii publice.

- Presupune completarea resurselor financiare si de catre organizatia neguvernamentala. Subventiile se acorda in completarea resurselor financiare destinate de catre asociatie sau fundatie pentru a fi cheltuite in scopul acordarii serviciilor de asistenta sociala si vor fi utilizate in exclusivitate pentru aceste servicii

Normele de aplicare a Legii 34/1998 prevad o procedura bine stabilita prin care la finalul fiecarui an se incheie contractele de subventii pentru anul urmator si sunt finantate prin transfer lunar catre organizatia neguvernamentala pe baza unei cereri de plata insotita de un raport financiar si tehnic a lunii anterioare. Aplicarea pentru obtinerea de subventii se face prin depunerea intr-un plic inchis de catre organizatia solicitanta a unei cereri de solicitare (model tip) insotita de o serie de documente care sa evidentieze activitatea anterioara a organizatiei (ex: raportul de activitate, copie dupa statut, act constitutiv, bilant contabil, etc.).

Documentatia de solicitare a subventiei pentru anul urmator se inainteaza in luna octombrie a anului curent evaluarea efectuandu-se in termen de 30 de zile de la depunere urmand semnarea conventiei luna decembrie pentru anul urmator. In cazul in care bugetul pe anul pentru care se acorda subventia nu este aprobat, se incheie o conventie provizorie, urmand ca in termen de maximum 30 de zile de la data aprobarii bugetului sa se incheie conventia definitiva.

Subventia se acorda lunar, incepand cu luna ianuarie, la cererea asociatiei sau fundatiei, de catre ordonatorii principali de credite ai bugetelor locale. Nivelul lunar al subventiei se stabileste pe baza numarului de persoane asistate, fara a depasi media lunara stabilita prin conventie. La stabilirea subventiei pentru luna curenta se va lua in calcul suma necheltuita din subventia acordata in luna anterioara.

Cererea lunara de acordare a subventiei insotita de raportul privind acordarea serviciilor de asistenta sociala si utilizarea subventiei acordate in luna anterioara, se depune pana la data de 5 a lunii pentru care se solicita subventia.

Asociatia sau fundatia isi deschide un cont bancar special pentru subventie, iar cheltuielile din subventia acordata se evidentiaza distinct. Sumele primite cu titlu de subventie, ramase neutilizate la finele anului in contul asociatiei sau fundatiei, se restituie de catre aceasta la bugetele de la care au fost primite, in primele 5 zile lucratoare ale anului urmator.

Serviciul specializat al consiliului local verifica lunar daca acordarea serviciilor de asistenta sociala, precum si utilizarea subventiei s-au realizat pe baza conventiei incheiate si cu respectarea prevederilor Legii 34/1998. Verificarea acordarii serviciilor de asistenta sociala se realizeaza la sediul unitatii de asistenta sociala sau la domiciliul persoanelor asistate, de catre serviciul specializat al consiliului local in a carui raza teritoriala are sediul unitatea de asistenta sociala. Verificarea utilizarii subventiei se realizeaza la sediul asociatiei sau fundatiei, pe baza documentelor justificative si a inregistrarilor financiar-contabile de catre serviciul specializat al consiliului local in a carui raza teritoriala are sediul asociatia sau fundatia. In urma efectuarii verificarilor serviciul specializat al consiliului local intocmeste un raport privind acordarea serviciilor de asistenta sociala, respectiv un raport privind utilizarea subventiei.

3) Finantarile nerambursabile

Legea 350/2005 privind regimul finantarilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activitati nonprofit de interes general instituie cadrul juridic general pentru atribuirea contractelor de finantare nerambursabila din fonduri publice, precum si caile de atac al actului sau deciziei autoritatilor finantatoare care aplica procedura de atribuire a contractelor de finantare nerambursabila.

Contractul de finantare nerambursabila din fonduri publice presupune **acordul de vointa dintre o autoritate finantatoare** (orice autoritate publica, inclusiv autoritatea judecatoreasca, precum si orice institutie publica de interes general, regional sau local, care are calitatea de ordonator principal de credite) **si un beneficiar** (orice persoana fizica sau juridica fara scop patrimonial care depune o propunere de proiect si caruia i se atribuie contractul de finantare nerambursabila in urma aplicarii procedurii selectiei publice de proiecte) in vederea desfasurarii de catre persoane fizice sau persoane juridice fara scop patrimonial a unor **activitati nonprofit** care sa contribuie la realizarea unor actiuni sau programe de interes public general, regional sau local.

Legea 350/2005 se aplica pentru alocarea oricaror sume din bugetul de stat, bugetul asigurarilor sociale de stat, bugetul asigurarilor sociale de sanatate, bugetele fondurilor speciale, bugetul Trezoreriei Statului, bugetele locale, bugetele institutiilor publice finantate din venituri extrabugetare, ajutoare financiare externe acordate Romaniei sau institutiilor publice si credite externe contractate ori garantate de catre stat sau de autoritati ale administratiei publice locale, precum si imprumuturi interne contractate de autoritati ale administratiei publice locale.

Sunt exceptate de la prevederile prezentei legi atribuirea oricarui contract de finantare din fonduri externe nerambursabile sau fondurilor speciale de interventie in caz de calamitate si de sprijinire a persoanelor fizice sinistrate.

Principiile care stau la baza atribuirii contractelor de finantare nerambursabila sunt:

- a) **libera concurenta**, respectiv asigurarea conditiilor pentru ca persoana fizica sau juridica ce desfasoara activitati nonprofit sa aiba dreptul de a deveni, in conditiile legii, beneficiar;
- b) **eficacitatea utilizarii fondurilor publice**, respectiv folosirea sistemului concurential si a criteriilor care sa faca posibila evaluarea propunerilor si a specificatiilor tehnice si financiare pentru atribuirea contractului de finantare nerambursabila;
- c) **transparenta**, respectiv punerea la dispozitie tuturor celor interesati a informatiilor referitoare la aplicarea procedurii pentru atribuirea contractului de finantare nerambursabila;
- d) **tratamentul egal**, respectiv aplicarea in mod nediscriminatoriu a criteriilor de selectie si a criteriilor pentru atribuirea contractului de finantare nerambursabila, astfel incat orice persoana fizica sau juridica ce desfasoara activitati nonprofit sa aiba sanse egale de a i se atribui contractul respectiv;
- e) **excluderea cumulului**, in sensul ca aceeasi activitate urmarind realizarea unui interes general, regional sau local nu poate beneficia de atribuirea mai multor contracte de finantare nerambursabila de la aceeasi autoritate finantatoare;
- f) **neretroactivitatea**, respectiv excluderea posibilitatii destinarii fondurilor nerambursabile unei activitati a carei executare a fost deja inceputa sau finalizata la data incheierii contractului de finantare;
- g) **confinantarea**, in sensul ca finantarile nerambursabile trebuie insotite de o contributie de minimum 10% din valoarea totala a finantarii din partea beneficiarului.

Atribuirea contractelor de finantare nerambursabila se face exclusiv pe baza selectiei publice de proiecte, procedura care permite atribuirea unui contract de finantare nerambursabila din fonduri publice, prin selectarea acestuia de catre o comisie, cu respectarea principiilor prevazute mai sus.

Procedura de selectie de proiecte cuprinde urmatoarele etape:

- a) publicarea programului anual pentru acordarea finantarilor nerambursabile;
- b) publicarea anuntului de participare;
- c) inscrierea candidatilor;
- d) transmiterea documentatiei;
- e) prezentarea propunerilor de proiecte;

- f) verificarea eligibilitatii, inregistrarii si a indeplinirii criteriilor referitoare la capacitatea tehnica si financiara;
- g) evaluarea propunerilor de proiecte;
- h) comunicarea rezultatelor;
- i) incheierea contractului sau contractelor de finantare nerambursabila;
- j) publicarea anuntului de atribuire a contractului sau contractelor de finantare nerambursabila.

Autoritatile finantatoare stabilesc un program anual propriu pentru acordarea de finantari nerambursabile, in conditiile prezentei legi, care se publica in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea a VI-a, in cel mult 30 de zile de la aprobarea bugetului propriu al autoritatii finantatoare. Autoritatea finantatoare are obligatia de a face cunoscuta in mod public intentia de a atribui contracte de finantare.

La finalul exercitiului bugetar, autoritatea finantatoare are obligatia intocmirii unui raport cu privire la contractele de finantare nerambursabila incheiate in cursul anului fiscal, care va cuprinde programele finantate, beneficiarii si rezultatele contractului. Raportul va fi publicat in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea a VI-a, precum si pe site-ul propriu al autoritatii finantatoare de interes general sau regional. Regia Autonoma "Monitorul Oficial" are obligatia de a publica in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea a VI-a, anunturile si raportul prevazute la art. 15-18, in termen de cel mult 12 zile de la data inregistrarii acestora.

4) *Conventiile de parteneriat*

Parteneriatul este definit ca fiind o relatie contractuala legala existenta intre doua entitati considerate asociati principali intr-o afacere. O definitie mai completa considera parteneriatul ca fiind constituit din activitati realizate in colaborare de catre grupuri interesate, bazate pe recunoasterea mutuala a punctelor tari si a celor slabe ale celor doi parteneri, care lucreaza pentru indeplinirea unor obiective stabilite de comun acord si dezvoltate printr-o comunicare eficienta.

In cazul parteneriatului public-privat relatia contractuala se stabileste intre un partener din sectorul public si unul din sectorul privat. Acest aranjament, in general, implica o institutie guvernamentala centrala sau locala care contracteaza un partener privat sa renoveze, construiasca, administreze, coordoneze, conduca o facilitate sau sistem, in totalitate sau doar partial, care furnizeaza un serviciu public. In acest aranjament, agentia sau institutia publica poate pastra conducerea sistemului public, dar partea privata investeste capital pentru a concepe si dezvolta capacitatile acestuia.

Avand in vedere toate acestea un parteneriat are loc atunci cand exista:

- **obiective comune** – parteneriatul este initiat cu scopul implementarii obiectivelor care au fost stabilite de comun acord de catre grupurile implicate
- **acord** pentru initierea activitatilor
- **activitati** construite pe baza punctelor tari ale partenerilor
- **actiuni** care sa duca la depasirea punctelor slabe – acest lucru poate presupune angajarea de consultanta sau impartasirea de cunostinte si experienta

Conventiile de parteneriat mentionate in Art. 12 din OG 68/2003 se refera la cadrul de cooperare dintre furnizorii publici si cei privati si cuprind:

- a) responsabilitatile partenerilor publici, privati de la nivel local si central si partenerii externi implicati in furnizarea serviciilor sociale;
- b) programele locale de acordare a serviciilor sociale implementate de furnizorii publici de servicii sociale, pentru organizarea si furnizarea de servicii sociale specializate si de servicii de proximitate la nivelul consiliilor judetene si locale;
- c) contractele de acordare a serviciilor sociale incheiate intre diferitii furnizori, publici si privati;
- d) sursele de finantare si estimarea nivelului acestora;
- e) resursele umane implicate in acordarea serviciilor sociale;
- f) modalitatile de sanctionare a incalcarii prevederilor conventiei.

Contractarea sociala va fi eficienta numai daca sunt indeplinite anumite criterii:

1. bunurile si serviciile pe care guvernul doreste sa le contracteze trebuie sa fie clar definite si sa fie stabilite si standardele de calitate dorite
2. existenta unui numar suficient de mare de ofertanti care sa poata indeplini standardele stabilite astfel incat sa existe o competitie intre ei
3. costurile de tranzitie trebuie sa fie minime

Sectiunea 2

Tendinte ale contractarii sociale in Europa

Finantarea competitiva a serviciilor sociale se poate intalni atat in cazul unei pietei competitive publice inchise (*non-market competition*) cat si o piata deschisa tuturor tipurilor de furnizori public sau privati interesati de prestarea serviciului (*market competition*).

In cazul pietei competitive inchise se poate intalni *competitia bazata pe indicatori sau sisteme de referinta*, situatie in care autoritatile publice locale isi stabilesc indicatori de performanta si de rezultat pe care ii analizeaza cu alte autoritati publice in dorinta de a-si imbunatati sistemul si mecanismul de furnizare a serviciilor publice, si modelul *pietei interna* in care furnizorii publici de servicii au un grad foarte mare de autonomie in raport cu autoritatea finantatoare.

In cazul pietei libere de servicii se poate intalni *contractarea catre furnizorii privati* a furnizarii serviciilor publice pe o perioada limitata de timp, iar daca externalizarea este pentru o perioada nelimitata sau pe un termen foarte lung putem vorbi de spre *privatizare*. Un aceste doua cazuri prestatori de servicii publice pot deveni si organizatiile neguvernamentale dar de obicei acestea intra in competitie cu sectorul de afaceri. Pentru anumite servicii publice cum ar fi cele de sanatate, sociale sau educatie, datorita caracterului nonprofit al acestora si slabei contributii a beneficiarilor acestea sunt *transferate spre administrare organizatiile neguvernamentale*.

Acesta sectiune contine material de discutie asupra esentei contractarii sociale, ca forma de parteneriat public-privat. De asemenea, diferite modele europene vor fi prezentate, precum si caracteristicile lor principale.

1. Parteneriatul Public – Privat

Termenul de parteneriat public-privat are o acceptiune foarte larga. A devenit un termen din ce in ce mai uzitat atat in domeniul de afaceri, cat si celelalte domenii. In domeniul de afaceri, acest termen include toate modalitatile de administrare a bunurilor publice de catre companii private. Adeseori, termenul este privit limitat la concesionarea bunurilor de infrastructura, dar acesta acceptiune nu exclude toate formele de parteneriat public-privat din punctul de vedere al zonei de business.

În sectorul non-guvernamental, termenul corespondent este „parteneriat ONG – Guvern”. Acesta are trei aspecte, ce reflecta diferitele roluri în care unii parteneri se pot afla în relație cu ceilalți: participarea, finanțarea și inițiativele comune.

Participarea ONG-urilor poate avea diferite forme, dar este necesară dezvoltarea unui cadru sau mecanism instituționalizat pentru participarea acestora. O metodă adeseori aplicată este constituirea unor instituții consultative naționale sau locale, de stat sau inter-agenții. Acestea pot avea structura fie a unor comitete de experți, fie a unor consilii consultative constituite de către o lege sau din inițiativa respectivei instituții. Adeseori aceste instituții au o natură pur declaratorie, fără influență oficială, dar sunt și o serie de exemple de asemenea instituții care lucrează eficient. Prin intermediul acestor instituții consultative ONG-urile ar putea avea un impact real asupra politicilor de stat din anumite domenii.

Alt aspect al parteneriatului ONG – Guvern este **relația de finanțare**. Cele mai comune mecanisme de finanțare în Europa sunt granturile și contractele. Totuși, în cazul așa numitelor servicii de bunăstare (servicii sociale, sănătate, educație) pot exista și finanțări din parte unor terți¹³. Prin intermediul granturilor, guvernele finanțează activitățile ONG-urilor ce se încadrează în politicile sale; prin contracte și plăți terțe guvernele de regulă finanțează anumite servicii publice (în esență transferă ONG-urilor responsabilitatea prestării acestor servicii). În plus, guvernele adeseori oferă ONG-urilor sprijin material, punându-le la dispoziție birouri/clădiri pentru nevoile acestora, cu o chirie lunară foarte mică sau chiar gratis.

O a treia formă de cooperare se găsește în implementarea politicilor guvernamentale prin intermediul activităților comune ale ONG-urilor și ale instituțiilor statului, în cadrul **inițiativelor comune**. Acestea pot avea forme diferite la nivel local – o metodă ar fi un proiect ONG *sprijinit administrativ* (sau chiar financiar, asigurând necesarul de cofinanțare) de către municipalitate; o altă formă uzuală este prestarea de *servicii în comun*, cum ar fi birourile de consiliere cetățenească; sau când municipalitatea aplică în comun cu un ONG pentru finanțări UE. Exemplele de fundații comunitare sunt tipice pentru această categorie, în care autoritățile locale sunt parte a managementului sau asigură finanțarea fundațiilor comunitare sau le sprijină pe diverse cai.

În anumite țări, diferitele forme și mecanisme de cooperare au capatat forma de politici naționale. În aceste cazuri partile au dezvoltat documente de politici generale, sau **memorandumuri** – înțelegeri între stat și sectorul ONG privind mecanismele de colaborare între acestea. Marea Britanie, Irlanda și Estonia sunt poate cele mai

¹³ Plăți din partea terților includ forme de finanțare în care statul (ca terță parte) plătește serviciile în numele clientului, astfel încât prestatorul primește o sumă care este de regulă stabilită prin lege, în funcție de beneficiar. Formele tipice sunt finanțările normative și voucherele, descrise în prezentul material.

reprezentative exemple de asemenea tari, desi declaratii de politici au fost formulate si in alte state, incluzand Croatia, Danemarca, Ungaria, Germania, Franta si Polonia. Desi aceste forme de cooperare in cele mai multe cazuri au doar caracter declarativ, sunt importante si greu de indeplinit la nivel national. Din aceasta cauza, exista exemple de memorandumuri (declaratii de cooperare) la nivel local (municipal) in special in Marea Britanie, Polonia si Franta.

Domeniul cel mai adesea citat in privinta contractarii sociale este parteneriatul public-privat in mecanismele de finantare. Din acest motiv, reformele sunt adeseori orientate spre propunerea de scheme noi sau mai transparente de finantare pentru ONG-uri. Totusi, este importanta recunoasterea faptului ca ***fara o politica adiacenta ampla de sprijin, legislatia privind contractarea sociala va ramene in stadiu teoretic*** (dupa cazurile Poloniei si Bulgariei, descrise mai jos). Pentru implementarea cu succes a contractarii sociale, este necesara o intelegere a parteneriatelor public-privat si vointa politica.

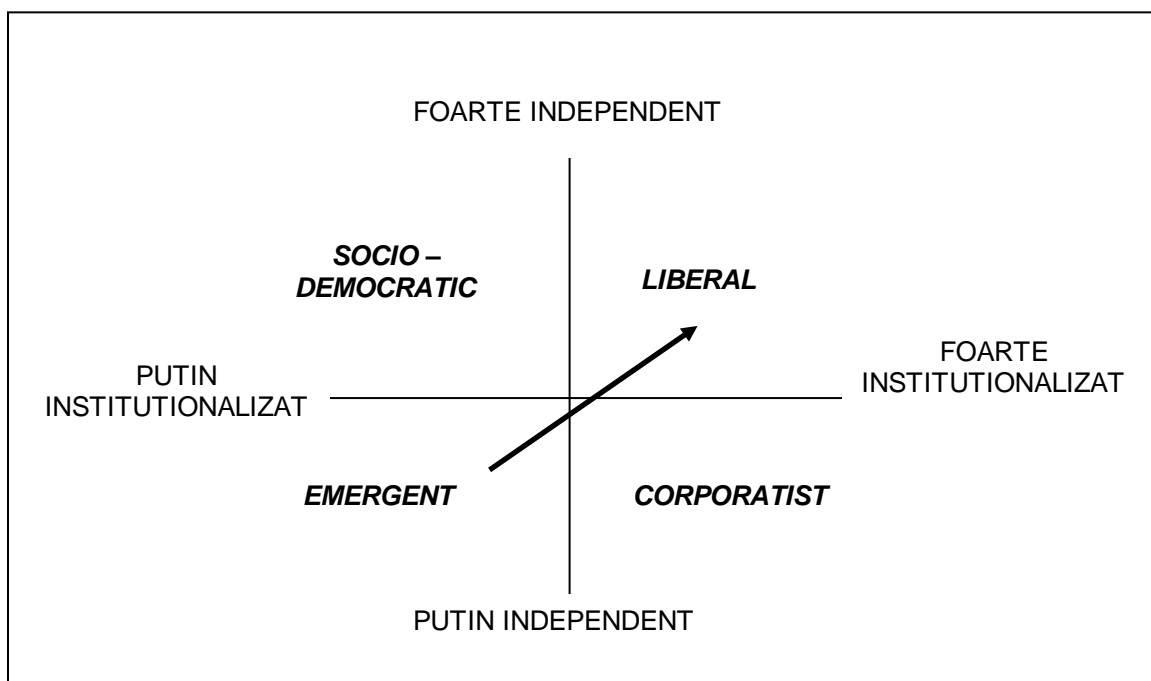
2. Modele de cooperare intre ONG-uri si Guvern

Pentru o mai buna intelegere a parteneriatului ONG – Guvern, trebuie sa privim si potentialul si traditia ONG-urilor de a fi partenere ale statului. ECNL a studiat situatia parteneriatului, bazat pe doua caracteristici de baza ale sectorului ONG in diferite tari europene. Prima caracteristica este institutionalizarea ONG-urilor – abilitatea acestora de a desfasura proiecte ample, stabilitatea in ceea ce priveste birourile, echipamentele si angajatii calificati. A doua caracteristica este independenta – abilitatea ONG-urilor de a functiona independent de guvern, in special fara finantari din partea acestuia. Acesta inseamna ca ambele parti sunt egale. Studiul ENCL arata 4 modele de relatii ONG – Guvern:

- Corporatist (Continental) – in acest model ONG-urile sunt principali prestatori de servicii, in timp ce statul finanteaza prestarea acestor servicii. Acest model este tipic in Germania, unde partile au nevoie una de alta si sunt interdependente. Adeseori relatia este bazata pe lege.
- Liberal (Anglo-Saxon) – acesta este un model din tarile anglo-saxone (Regatul Unit). In acest caz statul cauta cele mai bune cai de prestare a anumitor servicii si deschide licitatii in acest sens. De regula, datorita unor avantaje comparative, prestatorii selectati sunt ONG-uri. Relatia dintre ONG-uri si stat este bazata pe contract.
- Social-Democratic (Scandinav) – acesta este un model specific tarilor scandinave. ONG-urile nu sunt de regula prestatori de servicii, ci sunt purtatorii

intereselor propriilor membri sai ai anumitor grupuri. Statul este principalul prestator de servicii aici.

- Emergent (Mediterranean) – acesta este cel mai putin clar model, aflat inca in dezvoltare. Statutul ONG-urilor nu este clar, iar regulile sunt create odata cu dezvoltarea sectorului ONG. In afara tarilor mediteraneene, majoritatea celor din Europa de Centrala si de Est se incadreaza in acest model.

3. “Contractarea Sociala”

Termenul de contractare social se refera la o zona specifica a parteneriatului ONG – Guvern si poate lua diferite forme in diferitele modele sociale precum si in cadrul fiecarei tari. Descrierea termenului poate porni de la definirea componentelor sale. „Social” se refera la activitatile si serviciile din domeniul social – prestarea acelor servicii al caror tel este **ajutarea cetatenilor de a avea sanse egale si acces la viata publica**. Exista, totusi, concepte diferite despre continutul specific al serviciilor sociale.. In sensul cel mai larg acestea se pot numi servicii de bunastare, cum in anumite legislatii acestea includ o intreaga serie de servicii publice precum sanatate, cultura etc (in Polonia si Ungaria). In alte legislatii (Bulgaria) serviciile sociale si contractarea acestora se refera la asistenta sociala¹⁴.

¹⁴ “Serviciile sociale” sunt activitati care sprijina si extend oportunitatile persoanelor de a duce un trai independent si sunt implementate de catre institutii specializate in comunitate, *Programul Bulgar de Asistenta Sociala*.

„Contractarea” se refera la faptul **exista un contract/intelegere juridica intre parti**. Exista diferite cai de a contracta un anumit prestator. O optiune este aceea de a invita o organizatie spre a negocia necesitatile. Alta optiune ar fi organizarea unei licitatii si alegerea celei mai bune oferte. O a treia cale este stabilirea unui standard de autorizare si sa se asigure fianantarea „normativa” a oricarui prestator care indeplineste acele standarde, in baza a numarului de beneficiari pe care ii poate avea. O a patra cale este cea a „sistemului voucherelor”. In acest sistem, contractul cu prestatorul nu garanteaza plata. Acesta garanteaza ca daca atragi beneficiari eligibili (presupusi a beneficia de servicii), statul va plati o taxa fixa pentru fiecare beneficiar.

Motivele contractarii serviciilor catre prestatori externi pot fi diferite. In Germania este bazat pe principiul **subsidiaritatii** – cei care se afla cel mai aproape de nevoile oamenilor pot avea cel mai bine grija de ei. In Marea Britanie este bazat pe **principiul eficientei costurilor** – contractarea se bazeaza pe pretul redus si calitate. In Europa centrala si de est este o combinatie a celor doua si altor factori, determinati de mostenirea istorica a acestor tari.

4. Care sunt principalele caracteristici ale contractarii?

Contractarea sociala (oferta sociala) este o forma de parteneriat public-privat intre stat/institutii centrale sau autoritati locale si asa numitele entitati de drept privat, furnizori de servicii sociale.

- **Scopul parteneriatului:** Statul contracteaza activitati legate de serviciile sociale catre furnizori privati. Rolul statului este limitat la finantarea prestarii si controlul absorbtiei fondurilor si a calitatii serviciilor prestate.
- **Subiectul parteneriatului:** atribuirea tuturor tipurilor de servicii sociale.
- **Parteneri:** statul (ca actor privat) si entitatile private furnizoare de servicii sociale.
- **Metodologia:** in general, pasii contractarii sociale sunt reglementati de catre legislatie unde competentele autoritatilor publice relevante sunt subliniate. Este o combinatie a normelor legale expruse cu posibilitati de dispozitie asupra procesului de negociere sau a documentelor (pentru a include diversitatile si specificitatile locale si conditiile contractarii sociale).

Filosofia contractarii sociale este bazata pe intelegerea faptului ca furnizorii private sunt mult mai eficienti decat statul in ceea ce priveste furnizarea de servicii. Principalele avantaje ale furnizorilor privati sunt:

- Sunt cunoscatori ai specificitatilor regiunii in care activeaza si a nevoilor comunitatilor locale, alaturi de care isi desfasoara activitatea;

- Atrag finantari aditionale prin intermediul proiectelor si campaniilor, ceea ce reprezinta potentiale oportunitati de extindere a serviciului si de imbunatatire a calitatii;
- Personalul acestora este mai bine pregatit;
- Nu au birocratie, ceea ce usureaza accesul la servicii
- Daca sunt ONG-uri – activitatea lor de atingere a unor idealuri este strans legata de problemele sociale ale societatii.

5. Exemple de contractare sociala

Mai jos sunt descries diferite exemple europene. Unele sunt considerate a fi mai dezvoltate (Germania si Marea Britanie), iar altele sunt emblematice pentru dezvoltarea reformelor sociale in democratiile emergente europene.

Germania

In Germania o mare proportie a serviciilor directe sociale sunt prestate de ONG-uri in numele autoritatilor locale (in general aceste organizatii apartin asa numitelor asociatii de bunastare). O caracteristica aparte a sistemului de servicii sociale in Germania este adoptarea principiului subsidiaritatii aplicat furnizarilor de servicii sociale, potrivit caruia o persoana aflata intr-o situatie deficila ar trebui in primul rand sa caute sprijin din partea familiei, apoi vecini, municipalitate sau ONG-uri si in cele din urma de la stat.

Bazat pe o lunga traditie, exista o cooperare solida intre autoritatile locale si organizatiile sociale, incluzand planuri comune si intelegeri consensuale privind impartirea functiunilor si responsabilitatilor. Organizatiilor sociale le sunt (re)finantate mare parte din servicii, sub o forma sau alta. Veniturile din contractele cu statul si rambursarea serviciilor din asigurarile sociale reprezinta aproximativ 80% din totalul veniturile lor si alti 10% vin din granturi publice.

Contractarea directa, fara proceduri de licitatie, este cea mai comuna cale de a incheia un contract de atribuire a serviciilor sociale in Germania. Instructia responsabila de furnizarea diferitelor servicii sociale (acesta poate fi municipalitatea locala sau o institutie specializata) decide daca va organiza o licitatie publica sau va incheia un contract direct cu un furnizaor privat. Furnizorii privati de servicii sociale (profit sau non-profit) pot alica pentru fonduri publice in vederea dezvoltarii de servicii suplimentare (cum ar fi sprijinirea persoanelor infectate SIDA sau copii abuzati sexual).

Marea Britanie

Contractarea cu furnizori privati de servicii sociale este o traditie in sistemul de protectie sociala din Regatul Unit al Marii Britanii. Asa numita „cultura de contractare” este bazata

pe trei elemente cheie: delegarea serviciilor catre sectorul independent; licitatiile publice si un bun sistem de control. Furnizarea serviciilor este in responsabilitatea autoritatilor locale prin intermediul Consiliului. Tendinta este pentru Consiliu de a se indrepta dinspre furnizarea directa spre incredintarea serviciilor altor furnizori. In 2002 sectorul privat a asigurat 85% din totalul de locuri din aziluri de si 64% din actiunile de asistenta la domiciliu intermediate de catre Consiliu. Totusi, furnizorii ce obtin profit sunt de asemenea actori importanti, intrucat au intrat pe o piata de servicii sociale. Relatia dintre Consiliu si furnizor este reglementata de contract.

Ultimele tendinte demonstreaza a deplasare a acestei „culturi a contractarii” catre o „cultura a parteneriatului”. Acesta este rezultatul unor lungi ani de experienta in domeniul contractarii serviciilor sociale catre terti. Acesta arata ca (datorita unei naturi specifice a serviciilor, a grupurilor tinta si a resurselor necesare) furnizarea serviciilor este mai rapida si mai eficienta cand relatia dintre furnizori – municipalitate si ONG-uri este bazata pe parteneriate (egali si cu distributie clara a drepturilor si obligatiilor si includerea implicarii comune in furnizarea serviciilor) mai degraba decat in cazul relatiilor intre mandant si mandatar (ierarhice, excluzand intr-o mare masura posibilitatea unei cooperari pe termen lung si a durabilitatii serviciului).

Polonia

In urma adoptarii *Legii privind activitatile de interes public si a voluntariatului* (adoptata pe 23 aprilie 2003) Polonia a stabilit principiile generale de interactiune intre stat si sectorul non-profit, ONG-urile fiind plasate pe pozitia de participanti in procedul de decizie si determinand politica sociala la nivel local si central. Legea defineste activitatile, serviciile si domeniile care sunt importante si pot fi contractate catre ONG-uri. Pentru prima oara administratia este plasata pe picior de egalitate in mediul concurential cu ceilalti furnizori de servicii. Ideea este aceea de a evita riscul ca sectorul non-profit sa contracteze numai activitati „nedorite” sau ignorate de catre administratie.

Legea privind activitatile de interes public si voluntariat stipuleaza ca administratia publica trebuie sa coopereze si sa fie partenera cu organizatiile din sectorul non-profit. Regulile comune ale cooperarii intre administratia publica si ONG-uri sunt, potrivit legii: furnizarea anumitor servicii si sarcini in concordanta cu legea; schimbul de informatii si interactiunea in vederea asigurarii armonizarii activitatilor; consultarea cu ONG-urile in privinta legislatiei legate de sfera in care ei functioneaza; stabilirea de echipe comune cu functiuni de experti si consultanti care sa includa reprezentanti ai grupurilor tinta.

Contractarea intre administratia publica si ONG-uri se poate realiza prin atribuirea anumitor servicii publice si prin sprijinirea activitatii organizatiilor (prin granturi) si/sau implementare comuna a activitatilor, pe baza unui parteneriat. Autoritatea locala decide asupra acestor metode, precum si daca va percepe taxe in cazul in care incredinteaza

serviciile prin intermediul licitației. O licitație deschisă este organizată în cazul în care și o structură a administrației publice poate aplica. Se prevede ca atribuirea să poată fi făcută și prin alte căi, dacă serviciul respectiv poate fi implementat mai eficient și dacă metodele de calcul al taxelor și costurilor este similar. Este posibil ca furnizorii, din proprie inițiativă, să vină cu oferte către administrația publică spre a asigura o serie de servicii, incluzând acele servicii care până la acel moment fuseseră asigurate de către administrația publică.

Până la adoptarea *Legii privind activitățile de interes public și voluntariat*, potrivit mai multor legi poloneze, contractarea între ONG-uri și autoritățile locale era posibilă. În practică, aceasta s-a întâmplat sporadic. Potrivit autorilor polonezi, adoptarea unei legi clare care să reglementeze procedurile, domeniile de aplicare a parteneriatelor, căile de atribuire a fondurilor publice și controlul cheltuirii lor, criteriile de selecție a ONG-urilor finanțate, implicarea ONG-urilor în procesul de dezvoltare a strategiilor sociale etc asigură durabilitatea și eficacitatea și va lărgi procesul de contractare și cooperare între stat și sectorul ONG. Regulile clare vor izola numeroasele practici informale și locale.

Bulgaria

Guvernul bulgar a creat în cadrul programului său politic două principii pentru dezvoltarea reformei sociale. Prima prioritate este descentralizarea serviciilor sociale văzută ca o oportunitate pentru autoritățile locale de a evalua nevoile comunităților și (i) de a oferi serviciile sale sau (ii) de a contracta serviciile către furnizori privați, prin intermediul contractării sociale. Acesta reprezintă o reflectare a unei tendințe generale în Europa din anii '80, potrivit căreia statul se retrage din sistemul de furnizare directă a serviciilor unor beneficiari aflați în situații de criză și creează un sistem de control a furnizării acestor servicii de către furnizori privați. A doua prioritate este dezinstituționalizarea – serviciile sunt prestate în cadrul comunității și numai după epuizarea oricărui alte soluții, persoanele sunt cazate în instituții sociale speciale.

Această politică, ce ținteste spre o reformă pe termen lung a sferei sociale, a rezultat în adoptarea respectivelor schimbări legislative (acesta este una din specificitățile reformei în Bulgaria – schimbările legislative au fost făcute primele, urmate de primele situații de implementare practică). Pentru prima oară statul a fost autorizat să contracteze o parte a activităților servicii publice din sfere sociale importante către furnizori privați (aceasta nu este însă încă valabil în domenii precum educația sau sistemul sanitar).

Pentru prima dată în legislația socială bulgară prestatorilor privați de servicii sociale li s-a dat ocazia de a aplica pentru finanțări de la bugetele centrale ori municipale pentru prestarea de servicii sociale. Potrivit *Legii Asistenței Sociale* și a normelor sale de aplicare, contractarea socială reprezintă oportunitatea prestatorilor privați de a contracta prestarea de servicii sociale, inclusiv managementul anumitor instituții sociale speciale și

a serviciilor comunitare, prin intermediul contractelor castigate intr-un proces competitional. Autoritatea decidentă cu privire la contractarea prestării serviciilor sociale este primarul (atat pentru serviciile finantate de la bugetul local, cat si cel central).

Toate activitatile – la nivel central sau local – in domeniul serviciilor sociale sunt contractate prin **competitie** sau prin intermediul unui contract daca exista un singur aplicant. Practic, un concurs trebuie organizat mereu, pentru a se demonstra ca nu exista decat un singur candidat. In cazul in care candidatul este eligibil din punctul de vedere al cerintelor, in acel moment contractarea poate incepe.

Cum este singurul mecanism legal de identificare a furnizorilor de servicii sociale, competitia creaza mediul competitional necesar in randul furnizorilor, care sunt tratati in mod egal. In conditiile competitivitatii unei pieti libere, selectia este facuta dintre mai multe propuneri care corespund intr-o mai mare masura nevoilor beneficiarilor si comunitatii.

In ciuda existentei unei legislatii si spre deosebire de restul Uniunii Europene si a restului tarilor est europene cu o dezvoltare politica si economica similara cu cea a Bulgariei, este inca dificil sa vorbim in aceasta tara despre o larga practica de contractare sociala a serviciilor sociale. Pentru o lunga perioada de timp statul si municipalitatile au fost principalii furnizori de servicii sociale si pe langa adoptarea legislatiei care reglementeaza contractarea sociala, este nevoie sa se mai lucreze la schimbarea culturii oamenilor ce sunt implicati in furnizarea serviciilor sociale. Provocarile sunt numeroase. Printre ele sunt: reforma se loveste de inertie si mentalitatile traditionale – institutiile statului sunt singurele considerate a fi capabile sa furnizeze servicii; furnizorii sunt inca izolati si furnizarea serviciilor este ne-coordonata; lipseste presiunea publica activa din partea ONG-urilor de a se continua reforma.

CAPITOLUL IV

DIMENSIUNEA CONTRACTARII SOCIALE

Asa cum am aratat in Capitolul II referitor la analiza politicii sociale si bugetare sistemul de servicii sociale din Romania se finanteaza atat direct din bugetul autoritatilor publice locale cat si din cel al autoritatilor publice centrale, respectiv MMSSF, ANPH si ANPDC.

In cele ce urmeaza pentru a face o analiza comprehensiva a dimensiunii contractarii sociale in Romania vom analiza atat instrumentele prin care diferitele autoritati publice centrale acorda finantari catre organizatiile neguvernamentale cat si practica de la nivel local in acest sens.

Sectiunea 1

Contractarea sociala la nivel central

i. Subventiile in baza Legii 34/1998

Legea 34/1998 este cel mai vechi instrument de finantare de la bugetul de stat si a aparut in anul 1998 cu principal scop declarat de a sustine financiar activitatea organizatiile neguvernamentale din domeniul social

1. Nivelul sustinerii financiare, in miliarde lei, a programului finantat de la bugetul de stat in raport cu nivelul sumelor alocate ONG-urilor.

Anul	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Sumele prevazute in bugetul MMSSF pentru aplicarea Legii nr. 34/1998	600	1600	3200	3030	4000	3662	3998	4319	4517
Durata in luni a subventionarii in conformitate cu actele normative	2	9	11	11	11	12	12	12	12
Sumele alocate asociatiilor si fundatiilor in urma solicitarilor si a evaluarii	106	657	2276	3030	3330	3662	3998	4319	4517

mii RON

Se constata ca anual s-au prevazut in bugetul MMSSF sumele necesare sustinerii programului. Insa in unii ani sumele nu au fost cheltuite in totalitate din urmatoarele motive:

- in anul 1998 programul a fost aplicat dupa aparitia H.G. nr. 539/1998, respectiv in luna noiembrie;
- in anul 1999 bugetul a fost aprobat cu intarziere, la sfarsitul lunii martie, programul de finantare aplicandu-se cu incepere din luna aprilie;
- in anul 2000 aplicarea acesteia incepe in luna februarie, fiind prevazuta si posibilitatea unei noi selectionari, in conformitate cu prevederile H.G. nr. 800/1999;
- initial, in anul 2002 a fost anuntata o suma mai mica; ulterior s-a revenit si suma alocata a fost marita.

Desi sunt prevazute, sumele acestea nu pot fi acordate datorita faptului ca uneori ONG-urile nu se incadreaza in categoriile de cheltuieli pentru care se pot aloca fonduri. In plus, desi se mai putea face o alta licitatie pentru relocarea fondurilor ramase, acest lucru nu s-a mai realizat.

2. Interesul organizatiilor neguvernamentale de a solicita subventii de la bugetul de stat

Anul	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Numarul de ONG-uri care au solicitat subventii	40	46	56	70	84	82	N/A	75	88
Numar ONG-uri care au primit subventii	32	36	53	60	63	70	69	75	68

Fata de numarul mare de ONG-uri care au trecut in statut ca obiect de activitate acordarea de servicii sociale persoanelor defavorizate, interesul acestora pentru subventii este scazut. Cauzele posibile sunt:

- mediatizarea insuficienta a programului si lipsa sesiunilor de informare si chiar de training;
- slaba capacitate a ONG-urilor de a obtine informatii, neconsultarea regulata a Monitorului Oficial;
- slaba relationare dintre ONG-uri si DGMPS care detin informatiile;
- incapacitatea ONG-urilor de a raspunde criteriilor impuse de actul normativ;
- reticenta ONG-urilor de a cheltui bani publici, de a face obiectul unui control al Garzii Financiare, respectiv neincrederea in structurile statului;
- birocratia prea mare cu care se confrunta ONG-urile atat pentru depunerea documentatiei, cat si pentru evaluarea activitatii lor;
- sumele prea mici acordate pe cap de beneficiar;

- reticenta reprezentantilor DGMPs-urilor de a atribui bani publici ONG-urilor, respectiv gradul scazut de incredere in noi parteneri sociali.

Cu toate aceste neajunsuri, numarul ONG-urilor care cer subventie este in crestere, ajungand ca, in 2003, numarul lor sa se dubleze fata de anul 1998. Numarul organizatiilor care raspund cerintelor actului normativ a crescut si el proportional cu cel al ONG-urilor care solicita subventie.

3. Numarul de unitati de asistenta sociala administrate de ONG-uri si de beneficiari

Anul	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Numarul ONG care au primit subventii	32	36	53	60	63	70	69	75	68
Numar de unitati de asistenta sociala subventionate	59	77	117	148	130	155	185	228	206
Nr. total, beneficiari	2087	3107	5471	7377	6560	7016	8550	10150	9445

Numarul unitatilor de asistenta sociala este mai mare decat al ONG-urile subventionate, de unde reiese ca, in medie, o organizatie neguvernamentala are mai multe unitati de asistenta sociala. In plus, numarul acestor unitati de asistenta sociala a crescut foarte mult, el dublandu-se fata de primii ani (1999). Numarul de beneficiari este si el in crestere.

ii. Finantarea nationala de la Autoritatea Nationala pentru Persoanele cu Handicap (ANPH)

Autoritatea Nationala pentru Persoanele cu Handicap (ANPH) are la dispozitie trei mecanisme de finantare:

- Finantari nerambursabile in cadrul Programului privind protectia sociala si integrarea socio-profesionala a persoanelor cu handicap
- Programele de interes national (PIN) acordate pentru anul 2006 (HG nr. 197/2006)
- In baza articolului nr. 17 OG din nr. 14/2003, Asociatia Nevazatorilor din Romania, Asociatia Surzilor din Romania, Asociatia Invalizilor de Razboi Nevazatori din Romania si Liga Nationala a Organizatiilor cu Personal Handicapat din Cooperatia Mestesugareasca pot primi, potrivit legilor bugetare anuale, subventii de la bugetul de stat prin bugetul Autoritatii.

1. Finantari nerambursabile in cadrul Programului privind protectia sociala si integrarea socio-profesionala a persoanelor cu handicap:

An	2003	2004	2005	2006
Total	1 525 250	2 849 630,9	2 379 653,3	2 914 469
Numar proiecte	33	49	48	22
Numar ONG	32	49	47	17

2. Programele de interes national (PIN) acordate pentru anul 2006 (HG nr. 197/2006)

PIN 1 „Restructurarea institutiilor de tip vechi destinate persoanelor adulte cu handicap si crearea de servicii alternative de tip rezidential”

In cea de-a doua sesiune s-au primit 5 propuneri - 4 din partea DGASPC si una din partea unui ONG. Au fost finantate 2 proiecte. **Fundatia SERA Romania** a primit fonduri pentru proiectul „Restructurarea CITO Dumbraveni”, in valoare de **7 049 500**.

PIN 2 „Crearea si dezvoltarea serviciilor sociale pentru persoane adulte cu handicap din familie in vederea prevenirii institutionalizarii si sprijinirii integrarii sau reintegrarii adultului cu handicap”

In sesiunea a doua a existat o singura propunere de proiect, venita din partea unui ONG. Propunerea a fost respinsa insa din faza initiala, pentru lipsa intregii documentatii.

PIN 3 „Formarea profesionala in vederea integrarii in munca a persoanelor cu handicap”

Organizatia Caritas Satu-Mare a fost singura finantata, cu **297 650 lei**.

3. In baza articolului nr. 17 OG din nr. 14/2003, Asociatia Nevazatorilor din Romania, Asociatia Surzilor din Romania, Asociatia Invalizilor de Razboi Nevazatori din Romania si Liga Nationala a Organizatiilor cu Personal Handicapat din Cooperatia Mestesugareasca pot primi, potrivit legilor bugetare anuale, subventii de la bugetul de stat prin bugetul Autoritatii.

iii. Finantarea nationala de la Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului (ANPDC)

Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului poate finanta programe de interes national pentru protectia si promovarea drepturilor copilului, din fonduri alocate de la bugetul de stat cu aceasta destinatie, din fonduri externe rambursabile si nerambursabile, precum si din alte surse, in conditiile legii.

2003	PIN 1	PIN 2	PIN 3
Total alocat	8 951 600 din care		
Total finantat	165 086,86	7 970 406,54	1 653 717,69
Nr. ONG	3	3	2

2004	PIN 1	PIN 2	PIN 3	PIN 4
Total alocat	11 444 802 din care			
Total finantat	371 529,81	5 953 120,22	1 095 660,93	1 339 974,36
Nr. ONG	1	2	3	2

2005	PIN 1	PIN 2	PIN 3	PIN 4	PIN 5	PIN 6
Total alocat	14 026 200 din care					
Total finantat	226 507,11	4 655 451,91	645 448,89	2 080 775,31	2 063 334,29	264 369,26
Nr. ONG	1	2	3	1	2	2

2006	PIN 1	PIN 2	PIN 3	PIN 4	PIN 5	PIN 6
Total alocat	16 000 000 din care					
	3 492 000	2 260 000	1 217 000	1 324 000	1 619 000	6 088 000
Total finantat						

Sectiunea 2
Dimensiunea contractarii sociale la nivel local

Analiza de fata are la baza solicitarile de informatii de interes public trimise tuturor Directiilor de Asistenta Sociala si Protectia Copilului si prezinta doar acele judete unde au fost finantate servicii sociale desfasurate de organizatiile neguvernamentale

Alba

Conform statisticilor MMSSF aici sunt acreditati 17 furnizori privati si 10 furnizori publici. Din datele furnizate de Consiliul judetean Alba intre anii 2002 – 2006 au fost finantate din fonduri publice 6 organizatii neguvernamentale suma fiind de 2.484.228 RON. In aceeaasi perioada suma alocata pentru institutiile publice de asistenta sociala a fost de 96.381,04 mii RON. Numarul de angajati existenta in cadrul institutiilor publice de furnizare a serviciilor sociale este de 941.

Covasna

Numarul furnizorilor de servicii sociale acreditati este de 16 din care 9 sunt ONG-uri si 7 institutii publice. Dintre furnizorii privati in anul 2006 a fost finantat doar 1 din fonduri publice. Suma acordata este sub 1% din valoarea celei pentru institutii publice.

An	Suma alocata		Numar furnizori privati
	Furnizori publici	Furnizori privati	
2004	10.803.429	31.666,67	4
2005	13.390.244	97.832	4
2006	16.008.200	28.383	1
Total	40.201.873	157.882	

Bacau

In anul 2006 suma acordata furnizorilor publici a fost de 42.696,14 mii RON, iar ONG-urilor de 467,56 mii RON. Au fost finantate 2 organizatii neguvernamentale din cele 20 acreditate. Numarul de angajati in sistemul public este de 1732, iar cel al beneficiarilor de 3614.

Mures

Numarul furnizorilor acreditati este de 54, dintre care privati – 45, iar publici – 9. in anul 2006 au fost finantate 41 organizatii neguvernamentale, dintre care 27 au primit fonduri de la Consiliul Judetean Mures in baza legii 34/1998.

An	Suma alocata		Numar furnizori privati
	Furnizori publici	Furnizori privati	
2005	39.130.286	406.232	10

2006	43.704.386	997.548	41
Total	82.834.672	1.403.780	

Suceava

Numarul de furnizori privati acreditati este de 13, iar al celor publici de 3. dintre cei 13 furnizori privati acreditati, in anul 2006 numai 3 au primit finantare publica de la nivel local.

An	Suma alocata		Numar furnizori privati
	Furnizori publici	Furnizori privati	
2005	12.596.735	399.160	4
2006	12.711.838	158.000	3
Total	25.308.573	557.160	

Sunt judete unde Consiliile judetene nu au acordat finantare organizatiilor neguvernamentale pentru furnizarea de servicii sociale beneficiarilor, cum ar fi: Dambovita, Olt, Vaslui, Valcea, Teleorman, Arges, Gorj.

Dupa cum se poate observa nivelul finantarii ONG-urilor din fondurile publice ale Consiliilor judetene este extrem de scazut, sub 0,5% din sumele acordate furnizorilor publici.

CAPITOLUL V

PRACTICA AUTORITATILOR PUBLICE LOCALE IN CONTRACTAREA SOCIALA

Sectiunea 1

Mecanisme de finantare intalnite la nivel local

Informatiile culese pe baza cercetarii efectuate indica o legislatie diversa pe baza careia organizatiile neguvernamentale obtin fonduri publice de la autoritati pentru serviciile sociale furnizate comunitatii. De la nivelul autoritatilor centrale fondurile se obtin in baza legii 34/1998, a PIN-urilor (Programele de interes national), programelor ANPH.

La nivel local mecanismele legislative care permit autoritatilor sa aloce fonduri organizatiilor neguvernamentale pentru serviciile sociale pe care le acestea le furnizeaza comunitatii sunt: legea 34/1998, legea 350/2005, legea 17/2000, legea 215/2001, OG 68/2003, L272/2004.

Din cercetarea cantitativa a reiesit ca un numar de 24 de respondenti considera ca APL nu are instrumente/mecanisme de externalizare a serviciilor sociale si numai 9 au apreciat ca acestea exista. In opinia respondentilor aceste mecanisme sunt: achizitie publica pentru asigurarea serviciilor sociale, intalniri lunare si semestriale cu reprezentantii ONG-urilor, concurs de proiecte organizat de primarie, contracte de servicii. In Hotararea de Guvern nr.1826 din 22 dec.2005, pentru aprobarea Strategiei nationale de dezvoltare a serviciilor sociale, se precizeaza *„sustinerea conlucrării cu furnizorii de servicii sociale din sectorul nonprofit, precum si cu miscarea asociativa din randul beneficiarilor de servicii etc.”*.

Pe langa aceasta legislatie exista o serie de Hotarari ale Consiliilor Locale prin care se acorda finantare directa sau indirecta (plata utilitatilor, oferirea de spatii etc.) organizatiilor neguvernamentale care furnizeaza servicii sociale. De asemenea sunt Hotarari ale Consiliilor Locale care reglementeaza activitatea Directiilor Generale de Asistenta Sociala sau Serviciilor Publice de Asistenta Sociala in care se prevede ca se pot realiza parteneriate cu reprezentantii societatii civile pentru derularea programelor de asistenta sociala. (vezi HCL 246/2003 privind Regulamentul de Organizare si Functionare al Directiei Generale de asistenta Sociala a Municipiului Bucuresti).

Autoritatile publice intervievate au declarat ca parteneriatele incheiate cu ONG-urile si externalizarea serviciilor sociale sunt instrumente de lucru bune deoarece conduc la o sistematizare a serviciilor, dar reglementarea lor prin lege este lipsita de coerenta si neclara.

Atat autoritatile publice, cat si organizatiile neguvernamentale cuprinse in cercetare au afirmat ca L350/2005 privind regimul finantarilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activitati nonprofit de interes general este restrictiva datorita conditiilor impuse pentru acordarea de finantari ONG-urilor. Din punctul de vedere al autoritatilor publice, aceasta lege impiedica parteneriatul public-privat datorita acordarii fondurilor prin licitatie de proiecte pe baza unor prioritati stabilite inainte de catre institutia publica. Desi legea nu afecteaza actele legislative deja stabilite in domenii precum asistenta sociala, cultura, mediu, unele autoritati publice au inteles sa aplice doar L350/2005 pentru finantarea ONG-urilor, iar uneori serviciile sociale au avut alocate sume mici sau prioritatile stabilite de APL nu au coincis cu cele ale organizatiilor neguvernamentale. Din acest motiv autoritatile au declarat ca „*ceea ce se finanta inainte nu s-a mai putut finanta deoarece nu se incadrau in categoriile stabilite*”.(reprezentant APL, Bucuresti). Aparitia acestei legi a creat confuzie in randul functionarilor publici care se plang de o suprareglementare in domeniul finantarii ONG-urilor.

Pentru a evita procedurile birocratice unele administratii locale acorda finantari ONG-urilor care furnizeaza servicii sociale pe baza unor protocoale de parteneriat. Se prefera aceasta formula deoarece in acest mod se asigura continuitatea serviciilor oferite beneficiarilor, evitandu-se licitatia care poate produce disfunctionalitati. Beneficiarii se familiarizeaza cu un anumit ONG care ofera serviciile (sunt persoane cu handicap, cu deficiente mintale, copii, batrani etc.) si este de preferat, din punctul de vedere al autoritatilor, sa se continue cu aceeaasi organizatie neguvernamentala daca activitatea acesteia corespunde criteriilor si standardelor de performanta impuse de APL. Astfel se fac parteneriate pe perioade mai lungi de timp.

Sunt administratii locale care au redirectionat proiectele depuse pe L350/2005 ale ONG-urilor care ofera servicii sociale catre finantarea pe L34/1998. Aceasta lege, aplicata la nivel central si la nivel local, prevede ca se pot finanta serviciile sociale furnizate de organizatiile neguvernamentale, desi in fapt se finanteaza unitatile de asistenta sociala. Aceasta lege prevede organizarea unei licitatii anuale prin care sunt acordate fondurile, iar autoritatile locale acorda finantare acelor ONG-uri care nu obtin subventii si de la nivel local. Daca in 2004, erau putine autoritati locale care acordau fonduri pe L34/1998 deoarece aceasta legislatie era putin cunoscuta, iar majoritatea fondurilor pentru ONG-uri se dadeau in baza L215/2001 a administratiei publice locale, cercetarea actuala a

constatat ca numarul administratiilor locale care aplica L34/1998 a crescut, devenind principalul instrument legislativ de finantare a serviciilor sociale. Se constata si o imbunatatire a procedurilor de aplicare a acestei legi in sensul ca s-au elaborat criteriile de evaluare a proiectelor care sunt facute publice, exista o mai mare deschidere in ce priveste oferirea de informatii. Sunt inca probleme in ce priveste stabilirea prioritatilor locale pentru acordarea fondurilor destinate serviciilor sociale. Au fost administratii publice care au considerat ca printre criteriile stabilite pentru aplicarea L34/1998 ar trebui sa fie si continuitatea serviciilor deoarece *„nu ai cum sa faci licitatie si sa schimbi totul pentru unii copii cu probleme cand ai deja un parteneriat cu un ONG cu care copilul este familiarizat”*. (reprezentant APL, Bucuresti)

Conform Ghidul contractantului de servicii, document existent pe site-ul Agentiei Nationale pentru Protectia Copilului, contractarea de servicii inseamna ca bunurile raman in proprietatea autoritatii locale, bugetul venind prin intermediul aceleiasi autoritati, in timp ce in cazul externalizarii vorbim de trecerea in proprietatea furnizorului a bunurilor si se pune chiar problema unei plati ca si cum ar cumpara un serviciu pe care apoi il exploateaza. Din declaratiile unora dintre autoritatile locale intervievate reiese ca in domeniul legislatiei copilului exista un act legislativ privind externalizarea serviciilor la care se asteapta normele de aplicare pentru a putea intra in vigoare la 1 ianuarie 2007. Acest act legislativ a aparut la initiativa Autoritatii Nationale pentru Protectia Drepturilor Copilului care *„considera ca este necesar sa aiba loc o separare a contractarii de servicii sociale de contractarea de servicii in general si atunci au pregatit o Hotarare de Guvern careva intra in vigoare in ianuarie in care se explica limpede cum se face externalizarea serviciilor in domeniul protectiei copilului”*.(reprezentant APL, Targu Mures)

Pentru persoanele varstnice se acorda finantare in baza L17/2000, modificata prin L281/2006, potrivit careia organizatiile neguvernamentale, precum si unitatile de cult recunoscute in Romania pot incheia conventii cu consiliile locale avand ca obiect furnizarea de servicii sociale si socio-medicale pentru persoanele varstnice. Din declaratiile autoritatilor publice reiese ca sunt o serie de disfunctionalitati in aplicarea prevederilor acestei legi deoarece *„o parte dintre centre sunt administrate de consiliul judetean, altele la autoritatile locale, este aceasta neclaritate care dintre ele sunt centre medicale, care sunt centre pentru servicii sociale, de fapt este nevoie de centre mixte medico-sociale”* (reprezentant APL, Targu Mures).

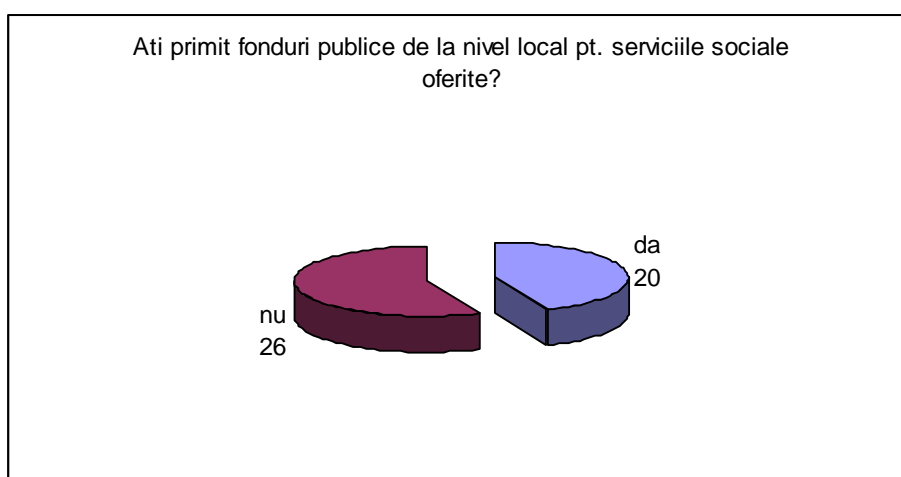
Perceptia factorilor de decizie din institutiile administratiei publice, dar si a reprezentantilor organizatiilor neguvernamentale este ca in acest moment avem de-a face cu o suprareglementare in domeniul contractarii de servicii sociale, fapt ce creeaza confuzie si disfunctionalitati. Din acest motiv cei intervievati declara ca ar trebui sa existe un mecanism clar de finantare in domeniul serviciilor sociale, care sa aiba precizate criteriile de evaluare, conditiile de participare: *„Ar trebui sa existe un mecanism clar si sa indeplinesti niste conditii pentru ca trebuie ca sa accesezi niste fonduri sa indeplinesti niste conditii si sa aiba si ei niste garantii.”* (reprezentant ONG, Alba)

In opinia unor factori de decizie din cadrul administratiei publice, este necesara modificarea cadrului legislativ deoarece in acest moment contractarea de servicii de la organizatiile neguvernamentale se face asemanator cu procedurile de achizitie: *“sa se faca un cadru legislativ mai bun, eu cumpar servicii de la ONG ca pe o achizitie.”* (reprezentant APL, Bucuresti)

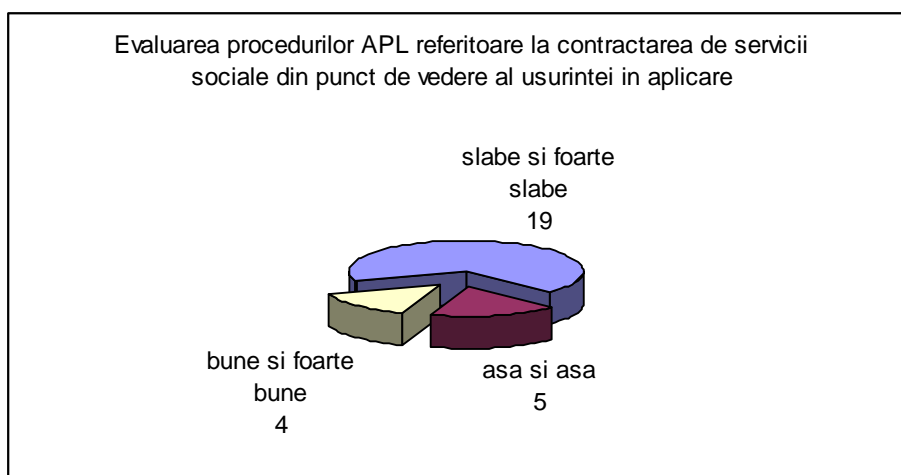
Sectiunea 2

Evaluarea procedurilor de lucru ale administratiei publice

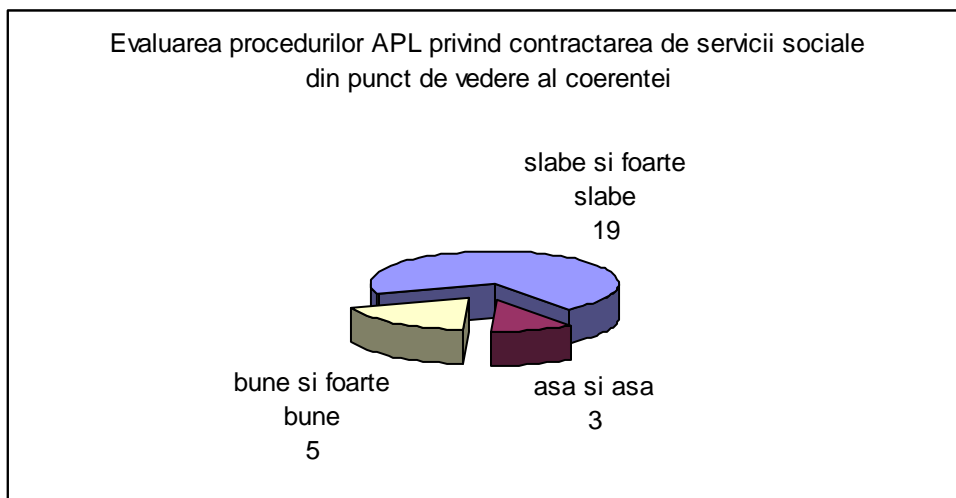
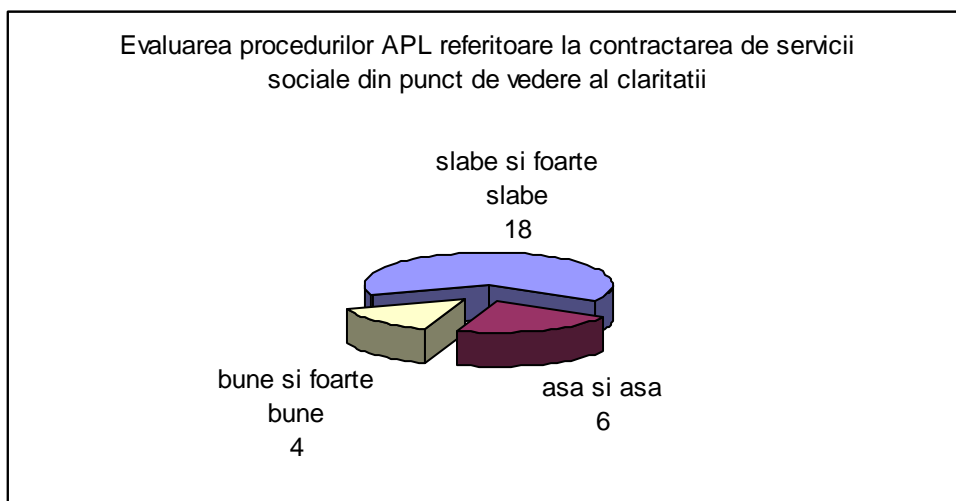
In ce priveste obtinerea de fonduri publice pentru serviciile oferite beneficiarilor, 20 au declarat ca au luat fonduri publice, in timp ce 26 nu au avut astfel de finantari. Tipurile de unitati de asistenta sociala care au obtinut finantare din fonduri publice sunt: centre de zi pentru persoane cu dizabilitati, servicii de ingrijire la domiciliu, centre medico-sociale, centre de zi pentru copii si persoane varstnice, case de tip familial etc. Serviciile sociale finantate sunt: recuperarea si reabilitarea, educatia, consilierea, informarea si orientarea, socializarea, terapia ocupationala, serviciile medico-sociale la domiciliu, recuperarea medicala, gazduirea etc.

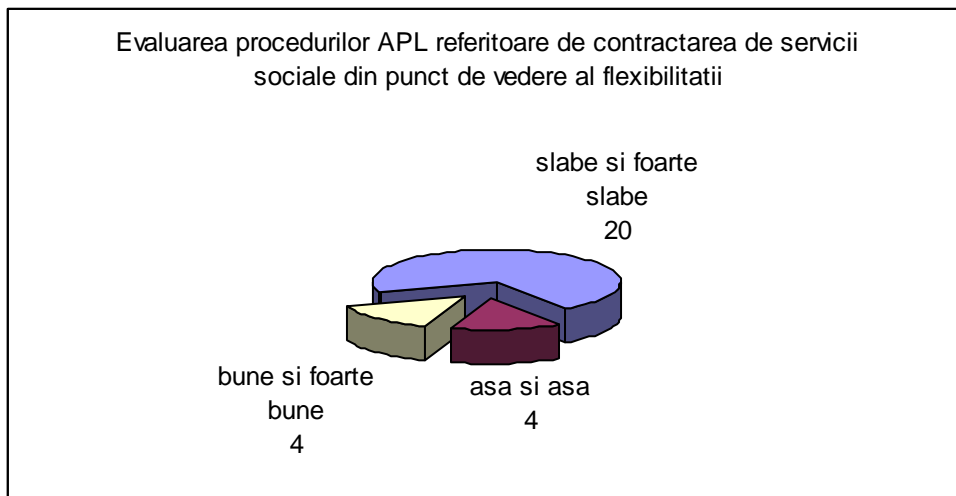

Analiza datelor din chestionare indica faptul ca procedurilor de lucru ale administratiei publice in domeniul contractarii sociale si al parteneriatului public-privat din punctul de vedere al usurintei in aplicare sunt slabe si foarte slabe in opinia a 19 dintre organizatii si bune si foarte bune numai pentru 4 dintre respondenti.

Din punctul de vedere al claritatii, procedurile APL in domeniul contractarii sunt apreciate ca slabe si foarte slabe de 18 dintre cei chestionati si bune si foarte bune de 4. Situatia este asemanatoare si in ce priveste coerenta (slabe si foarte slabe – 19, bune si foarte bune - 5) si flexibilitatea acestor proceduri (slabe si foarte slabe – 20, bune si foarte bune - 4).

Analiza acestor date din chestionare indica o situatie ingrijoratoare in ce priveste aceste proceduri de lucru ale administratiei publice in domeniul contractarii sociale care sunt considerate slabe si foarte slabe din punct de vedere al usurintei in aplicare, coerentei, flexibilitatii si claritatii.

Sectiunea 3

Managementul serviciilor

Activitatea de management a serviciilor reprezinta o parte importanta a procesului de contractare sociala. A fost analizat managementul exercitat atat de administratia publica, cat si cel al organizatiilor neguvernamentale.

Managementul ONG-urilor este considerat de buna calitate de catre autoritatile publice datorita capacitatii organizatiilor neguvernamentale de a se adapta usor problemelor care apar, flexibilitatii, lipsei constrangerilor administrative, rapiditatii cu care circula informatia, instrumentelor de lucru pe care le posedea: *„Nu exista probleme din partea ONG-urilor pe care ei sa nu le poata rezolva sau sa nu se gaseasca solutii. Informatia circula dintr-o parte in alta si resursele umane.”* (reprezentant APL, Alba) *„Managementul ONG-urilor este mai bun, mai lejer intr-un cadru mai extins, este mai bine pus la punct. Din punctul de vedere al unui functionar public care respecta legislatia, mai avem mult de recuperat, din punct de vedere al managementului, fata de un ONG-ist care face asta de 10 ani de zile.”* (reprezentant APL, Sibiu)

Raportarea pe care o fac ONG-urile pentru fondurile publice locale obtinute este de doua tipuri financiara si narativa. Raportarea financiara se face lunar pentru a se putea primi sumele de bani la timp. Cea narativa se face fie lunar, fie trimestrial in functie de cerintele impuse de administratia locala. Pe L34/1998 raportarea este lunara, desi ONG-urile au declarat ca este de preferat ca ea sa fie facuta trimestrial pentru ca este aceeasi activitate, iar rapoartele sunt asemanatoare in fiecare luna.

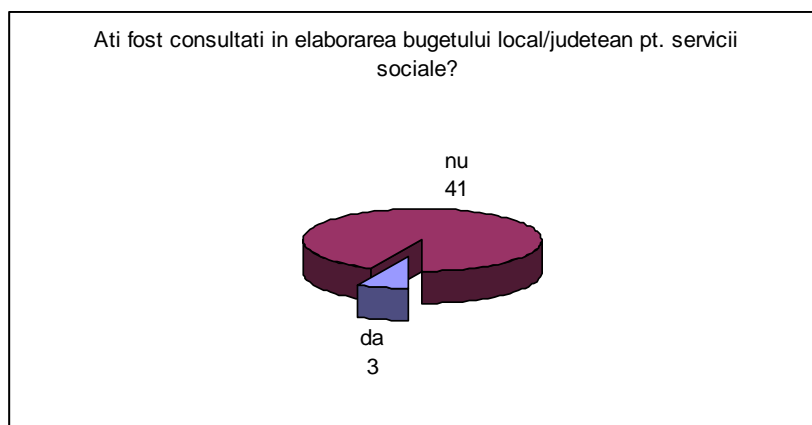
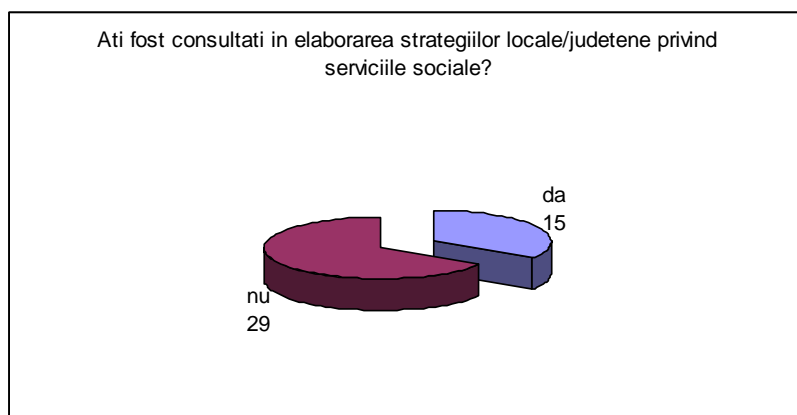
Monitorizarea si evaluarea activitatii ONG-urilor a ramas o activitate formala, importanta cea mai mare fiind acordata raportarii financiare si mai putin calitatii serviciilor, impactului acestora in comunitate. In ce priveste monitorizarea si evaluarea indeplinirii standardelor de calitate pentru serviciile furnizate, administratia publica nu o realiza deoarece nu avea instrumentele de lucru necesare. O data cu introducerea acreditarii se considera ca nu mai este necesara evaluarea respectarii standardelor deoarece acest fapt este verificat periodic prin lege.

Daca, in ce priveste managementul ONG-urilor nu am intalnit critici din partea administratiei, nu acelasi lucru il putem afirma despre managementul institutiilor publice. Principala critica este legata de lipsa transparentei in procedurile administratiei: informatia circula greu de la APL catre ONG, nu sunt stabilite criteriile clare de evaluare a proiectelor depuse, componenta comisiilor nu este stabilita inainte, nu se comunica prioritatile APL in ce priveste finantarea pentru anul respectiv, nu sunt stabilite criteriile

de evaluare si monitorizare a rezultatelor proiectelor, nu exista o consultare reala a ONG-urilor pentru stabilirea strategiilor de dezvoltare in domeniul serviciilor sociale si a bugetelor.

In ce priveste consultarea ONG-urilor la elaborarea strategiilor si bugetelor locale in domeniul asistentei sociale, datele cercetarii cantitative si calitative indica o participare slaba a organizatiilor neguvernamentale la elaborarea strategiilor si foarte slaba, aproape nula, la definitivarea bugetului alocat serviciilor sociale. In procesul de elaborare al strategiilor ONG-urile sunt consultate pe aspecte punctuale si rareori pe documentul final. Autoritatile publice au declarat ca strategia apartine administratiei si este necesar sa fie prezentata numai dupa definitivare publicului larg: „*Strategiile nu sunt facute cu consultarea ONG-urilor. Suntem invitati cand in proiectul respectiv scrie parteneriat si nu au ce sa faca.*” (reprezentant ONG)

Consultarea pe bugetele destinate asistentei sociale este deficitara, unele ONG-uri fiind intrebate bugetul necesar pentru serviciile furnizate acolo unde exista un parteneriat pe o perioada mai lunga.

Sectiunea 4 **Efecte ale contractarii sociale la nivel local**

Autoritatile publice si reprezentantii ONG care au participat la cercetare au identificat doua efecte majore ale procesului de contractare sociala: existenta unei presiuni asupra ONG-urilor pentru a nu gresi si posibilitatea crearii unei dependente in ce priveste finantarea.

Daca primul efect este unul ce are rezultate pozitive in sensul cresterii calitatii serviciilor, dar si crearea unei imagini mai bune a activitatii ONG in comunitate, cel de-al doilea este de combatut deoarece dependenta poate face ca ONG-ul sa nu isi diversifice paleta de servicii, sa nu incerce atragerea altor fonduri si in final sa nu asistam la un proces de dezvoltare institutionala.

i. Beneficii ale contractarii sociale

In urma initierii unui parteneriat public-privat sau a contractarii de servicii sociale se pot obtine beneficii atat de catre administratia publica, cat si de catre partenerul din sectorul privat. Aceste beneficii potentiale ale sectorului public cuprind:

- *reducerea costurilor* – pentru sectorul public atat in faza de investitie, cat mai ales in fazele de implementare si intretinere a unui serviciu public
- *impartirea riscurilor* – de catre cei doi parteneri. Aceste riscuri pot include: cresterea costurilor, incapacitatea respectarii termenelor de livrare a serviciilor, insuficienta acoperire a costurilor de productie si furnizare a unor servicii
- *cresterea nivelului de furnizare a serviciilor sau mentinerea acestuia* – sectorul privat poate introduce modalitati noi de productie si furnizare a unui serviciu, iar acestea pot duce la reducerea costurilor sau la cresterea calitatii serviciului public
- *cresterea veniturilor* – parteneriatul ofera posibilitatea utilizarii unor surse extrabugetare care nu ar fi disponibile in cazul producerii si furnizarii serviciului de catre administratia publica
- *eficienta in implementare* – birocratia se reduce astfel incat pot fi utilizate forme mai flexibile de contractare si achizitii, aprobarea pentru utilizarea capitalului este mai rapida, procesul decizional este mai flexibil si simplificat
- *beneficii economice* – implicarea administratiei publice in parteneriate public-privat poate ajuta la stimularea sectorului privat, astfel incat sa creasca ocuparea si sa se inregistreze si o crestere economica

Cercetarea efectuata a stabilit o serie de beneficii pentru administratia publica, unele pentru organizatiile neguvernamentale si altele pentru beneficiari. In randurile urmatoare vom face o trecere in revista a principalelor beneficii identificate:

a) Administratia publica locala

- se face o cheltuire eficienta a bugetului local
- impartirea responsabilitatilor
- dezvoltare institutionala
- creste calitatea serviciilor sociale
- se asigura o diversitate mare a serviciilor in functie de nevoile beneficiarilor
- se descentralizeaza furnizarea de servicii sociale
- sunt atrase surse aditionale de finantare (cofinantarea)

b) Organizatii neguvernamentale

- au asigurata continuitatea in oferirea unui anumit serviciu
- raspund nevoilor locale identificate
- castiga capital de imagine necesar pentru accesarea altor finantari
- permite concentrarea pe servicii si nu pe strangerea de fonduri

c) Beneficiarii

- au servicii de calitate
- cresc nevoile satisfacute
- sunt oferite servicii integrate
- se realizeaza o centrare pe persoana
- exista flexibilitate in abordare
- integrare mai buna in societate / evitarea marginalizarii
- creste calitatea vietii

Principalul beneficiu al contractarii de servicii sociale, identificat de catre autoritatile publice si de reprezentantii ONG, il reprezinta asigurarea continuitatii serviciilor oferite beneficiarilor. Daca finantarile externe au ca si conditie noutatea serviciului furnizat, contractarea de servicii ofera posibilitatea sustenabilitatii serviciilor: *„partea de externalizare a serviciilor, de contractare a serviciilor, faptul ca am putea avea un contract si sa stim ca un an de zile, 2 ani de zile, 3 ani de zile putem sa planificam un serviciu si n-am avea aceea grija stresanta a banilor... pentru noi asta a insemnat chiar o schimbare de atitudine majora in legislatia romaneasca.”* (reprezentant ONG, Targu Mures)

Un beneficiu major pentru administratia publica este reprezentat de reducerea costurilor de furnizare a serviciilor. Aceasta reducere de cost este rezultanta actiunii a doi factori: atragerea altor finantari de catre ONG-uri si resursele umane specializate. In cadrul ONG-urilor resursele umane sunt mai flexibile si se adapteaza mai usor nevoilor beneficiarilor, personalul trebuie sa corespunda unor criterii de performanta, ceea ce nu se intampla in sectorul public: *„resursele umane care nu costa asa mult in sistemul privat, pentru ca fiecare lucreaza exact ceea ce trebuie sa lucreze, exact in timpul in care trebuie sa lucreze si in momentul in care nu poate sau nu vrea sa faca te poti desparti de el si atunci iei pe unul care da randamentul pe care il impui, un anume criteriu de performanta pe care il impui. Din nefericire sistemul administrativ in care suntem acuma protejeaza angajatii in mod excesiv.”* (reprezentant APL, Targu Mures)

Punctele tari ale ONG-urilor in domeniul furnizarii de servicii sociale sunt:

- existenta unei misiuni
- flexibilitatea lor in a oferi exact acele servicii care sunt necesare beneficiarilor
- flexibilitatea mai mare a ONG-urilor in ce priveste instrumentele utilizate si locul de oferire a serviciilor
- cunoasterea mai buna a nevoilor comunitatii
- capacitatea de a adapta serviciile la persoana
- instrumentele de lucru de calitate
- existenta personalului specializat
- resurse mai mari de timp
- expertiza
- servicii specializate de calitate si diversificate
- capacitate de atragere de fonduri
- dinamism

Principalul atu al organizatiilor neguvernamentale il reprezinta existenta unei misiuni, fapt care conduce la cresterea calitatii serviciilor oferite: *„sistemul public de asistenta sociala mai ales in ceea ce priveste resursele umane este putin prea administrativ, isi pierde viziunea, obiectivul.... acela de a asigura o ingrijire foarte buna beneficiarilor si o integrare in societate a copiilor. Aceasta lipsa “naturala” (este un sistem de stat, nu ai ce sa-i faci), aceasta lipsa este foarte bine suplinita de ONG-uri. ... atu-ul unei organizatii neguvernamentale fata de serviciul public in zona serviciilor sociale este ca au o misiune. Poate ca uneori e restrictiva misiunea lor, poate ca misiunea lor nu le permite sa faca intotdeauna tot ce este nevoie, dar faptul ca au o misiune si in masura in care activeaza consecvent pe misiunea lor, acest lucru in timp este benefic si conduce spre o tot mai buna prestare de servicii.”* (reprezentant APL, Targu Mures)

Flexibilitatea in oferirea de servicii este data de inexistenta barierelor legislative: „institutiile publice sunt mult mai supuse unor restrictii legislative decat zona ONG-urilor care nu este foarte puternic reglementata” (reprezentant APL, Cluj)

ii. Obstacole in calea contractarii

Cercetarea efectuata a surprins si o serie de obstacole in calea contractarii sociale la nivelul administratiei publice locale din Romania. Am grupat principalele obstacole pe trei niveluri – obstacole legislative, administrative si culturale.

a) Obstacole legislative

- suprapuneri in reglementare
- in aplicarea L350/2005 la nivel local
- lipsa de coerență a legislatiei
- lipsa de claritate intre conceptele de contractare, finantate, parteneriat public-privat
- instabilitatea legislativa
- legislatia neclara, stufoasa, care lasa loc la interpretari din partea APL

b) Obstacole administrative

- birocratia prea mare
- lipsa unor criterii obiective de evaluare
- insuficienta dezvoltare a pietei de servicii sociale a ONG
- sustenabilitatea scazuta a serviciilor la incetarea finantarii
- aplicarea principiului competitivitatii si in cazuri in care nu este necesar (vezi servicii oferite unor categorii speciale de beneficiari)
- lipsa unor evaluari de impact
- lipsa personalului specializat in cadrul APL si ONG de a intocmi proiecte
- incapacitatea APL de a face fata tuturor problemelor identificate din comunitate
- limitarea activitatii APL in domeniu doar la cazuri pe care legea le indica in mod specific, desi sunt si alte categorii care ar merita atentie din partea autoritatilor
- lipsa unui plan de comunicare cu furnizorii de servicii sociale – in vederea realizarii unei strategii de interventie unitara care sa permita o mai buna coordonare a serviciilor de asistenta sociala la nivel de comunitate (gestionare si distribuire mai eficienta a resurselor si serviciilor la nivelul comunitatii)
- lipsa unei baze de date comune cu toti prestatorii de servicii sociale care activeaza in domeniu
- necomunicarea prioritatilor de finantare inainte de depunerea proiectelor

- lipsa unor baze de date cu beneficiarii fapt ce permite acestora sa aiba servicii din mai multe surse
- lipsa de interes pentru anumite grupuri sociale (varstnici, persoane cu tulburari psihice etc.)
- lipsa de transparenta in cheltuirea banilor publici si in procedurile de lucru
- suprapuneri de responsabilitati intre structurile administratiei de la nivel local
- repartizarea neunitara a serviciilor sociale oferite de catre ONG-uri la nivelul intregii tari

c) Obstacole culturale

- tendinta de autoconservare a APL si teama de concurenta ONG
- slaba implicare a ONG-urilor in elaborarea politicilor publice in domeniu
- lipsa de consultare a ONG-urilor in elaborarea strategiilor si bugetelor locale in domeniul social
- cooperarea scazuta dintre ONG-uri
- ignorarea si necunoasterea specificului APL si ONG ceea ce conduce la ideea unei false concurente
- lipsa de dialog intre APL si ONG
- neincrederea reciproca
- incercarea administratiei publice „de a impaca pe toata lumea” ceea ce face sa se acorde fonduri mai putine astfel incat sa ajunga tuturor ONG-urilor
- formalismul exagerat
- lipsa de flexibilitate si de deschidere a APL

O problema majora identificata de catre reprezentantii organizatiilor neguvernamentale o constituie tendinta administratiei publice locale se a-si dezvolta propriile servicii de asistenta sociala, lucru ce va conduce in viitor la o diminuare a sumelor acordate ONG-urilor chiar daca serviciile oferite de acestea sunt de calitate mai buna. Apare in acest mod o concurenta neloiala sau mai corect spus o pseudoconcurenta atata timp cat fondurile sunt acordate de catre APL pentru propriile servicii. Fondurile pentru ONG-uri se vor acorda numai in zonele care nu sunt acoperite de catre institutiile publice: *„in zonele in care nu sunt servicii se vor da bani pentru ONG-uri.”* (reprezentant APL, Bucuresti)

CAPITOLUL VI

CONCLUZIILE RAPORTULUI DE CERCETARE

Concluzii generale

1. Pe piata de servicii sociale din Romania, organizatiile neguvernamentale sunt, in acest moment, cei mai importanti actori privati atat prin numarul acestora cat si prin diversitatea serviciilor sociale oferite celor aflati in nevoie. Din pacate distributia teritoriala a organizatiilor neguvernamentale ca si furnizori privati de servicii sociale este neuniforma existand judete in care numarul ONG-urilor este foarte mic.
2. Exista inca un numar foarte mare de institutii publice la nivel local, in special comune si orase mici, neacreditate pentru functionarea serviciilor sociale.
3. In continuare serviciile si institutiile de protectie speciala a copilului aflat in dificultate sunt cele mai raspandite in comparatie cu cele pentru persoane cu dizabilitati, varstnici, etc. Acelasi lucru il putem spune si despre finantare prioritara a serviciilor de protectia copilului si in ultima perioada a celor pentru varstnici. Se mentin subfinantate serviciile pentru varstnici si cele pentru protectia familiei.
4. Serviciile publice de la nivel judetean (DGASPC) si cele de la nivel local (SPAS) au un dublu rol: implementarea politicii sociale la nivel local si prestarea de servicii sociale.
5. Politica nationala sociala se centreaza pe sistemul de prestatii sociale (masuri pasive) si mai putin pe cel de servicii sociale care sunt masuri active de depasire a unei nevoi sociale.
6. Finantarea serviciilor sociale este in continuare centralizata, marea parte a surselor (70%) provenind de la bugetul de stat din defalcarea taxei pe valoare adaugata si doar (30%) din venituri proprii ale bugetelor locale.
7. Pentru ca sursele provenite de la bugetul de stat sa ajunga la nivel local acestea trec prin bugetul Ministerului Muncii, Solidaritatii Sociale si Familiei si apoi prin cel al autoritatilor centrale de specialitate.
8. Alocarea financiara pentru asistenta sociala nu are la baza o strategie locala sau nationala privind nevoile sociale. Autoritatile locale pot infiinta servicii sociale noi de regula doar la rectificarea bugetara.

9. Sistemul de externalizare / contractare a serviciilor sociale este suprareglementat. Autoritatile publice locale au la indemana 4 instrumente total diferite de contractare. Este necesara imbunatatirea si corelarea tuturor mecanismelor de contractare precum si clarificarea relationarii intre acestea si legislatia speciala (ex: legea achizitiilor publice)

Concluzii specifice pe etape ale procesului de contractare sociala

Contractarea serviciilor sociale trebuie sa aiba 3 etape :

- Planificare
- Contractare
- Monitorizare si evaluare

Planificare

In Romania, procesul de planificare strategica in domeniul serviciilor sociale se afla la inceput de drum si nu este suficient de inclusiv si de transparent. De cele mai multe ori, este un proces consultativ doar pe „hartie” deoarece opiniile exprimate de catre ONG-uri si de catre alti actori participanti nu sunt luate in considerare in decizia finala. Strategiile de dezvoltare in domeniul asistentei sociale existente la nivel judetean/local sunt pur declarative si nu sunt elaborate pe termen lung. In plus, in cadrul strategiei de dezvoltare in domeniul asistentei sociale ar trebui sa existe o corelare intre prioritatile autoritatilor si cele ale ONG-urilor, care nu se regaseste in acest moment.

Planificarea strategica in domeniul asistentei sociale nu se realizeaza pe baza unei identificari reale a nevoii de servicii sociale, a beneficiarilor si a furnizorilor de servicii sociale. Pentru a se realiza identificarea nevoilor este necesar ca administratia publica sa elaboreze un set de criterii unitare la nivel national si sa creeze baze de date cu beneficiarii serviciilor in fiecare judet/localitate. Procesul de identificare a nevoilor poate fi realizat de catre un organism independent – universitati, organizatii neguvernamentale, firma etc.

Bugetul consiliilor locale alocat serviciilor sociale trebuie sa fie fixat prin legea bugetului national. Alocarea bugetara este necesar sa fie facuta in concordanta cu directiile de actiune prevazute in planificarea strategica. Alocarea bugetara trebuie sa fie diferentiata pe zone in functie de tip si numar de beneficiari. Consultarea stakeholderilor din

domeniul serviciilor sociale este bine sa fie realizata in procesul de elaborare a bugetelor.

Contractare

In legislatia romaneasca din domeniul asistentei sociale exista o serie e suprapuneri si din acest motiv ar trebui elaborat un mecanism de finantare simplificat. Conform legislatiei romanesti parteneriatul public-privat nu are personalitate juridica si din acest motiv este interpretat diferit de catre institutiile administratiei publice.

Pe piata romaneasca de servicii sociale nu exista o corelare intre serviciile furnizate si cele prevazute in legea acreditarii, sunt servicii care nu au putut fi acreditate deoarece nu exista in nomenclatorul de servicii sociale. Se impune astfel o schimbare a metodologiei de acreditare deoarece pentru serviciile nou infiintate nu se poate obtine finantare. Cum licentierea este de 2 feluri (licenta provizorie si licenta de functionare), ar trebui sa existe posibilitatea acreditarii provizorii.

In momentul de fata pe piata romaneasca de servicii sociale exista o hipercentralizare a serviciilor in sistemul public (DGASPC) care a dus la crearea unor servicii mamut ce sunt greu de administrat. Functia de executie a serviciilor sociale ar trebui sa fie facuta de SPAS si ONG-uri si nu de DGASPC. Contractarea reprezinta transferul dreptului de administrare si a responsabilitatii privind furnizarea serviciilor sociale. Scopul contractarii sociale este cresterea calitatii serviciilor si satisfacerea nevoilor beneficiarilor cu costuri mai mici. In Romania legea in baza careia se face contractare sociala este cea a achizitiilor publice.

Evaluare

In Romania, nu exista o metodologie unitara de evaluare la nivelul intregii tari care sa cuprinda indicatori cunoscuti de catre toti cei implicati. Astfel, in acest moment, evaluarea urmareste in special modul de cheltuire a sumelor si mai putin realizarea obiectivelor, nivelul de indeplinire al rezultatelor propuse, impactul asupra beneficiarilor, nivelul de atingere al standardelor de performanta. Este necesar sa fie o centrare mai mare pe evaluarea de rezultate sau pe cea de impact.

Trebuie sa fie formulati indicatori de calitate pentru serviciile sociale deoarece standardele de calitate nu sunt suficient de detaliate cu astfel de indicatori. In lipsa acestor indicatori, evaluarea este formala si nu urmareste indeplinirea standardelor de calitate.

SOLUTII PROPUSE PENTRU DEZVOLTAREA PROCESULUI DE CONTRACTARE SOCIALA

Conform cu experientele din alte tari UE unde institutiile publice nu furnizeaza servicii sociale sau le furnizeaza numai pe acelea unde piata nu are capacitatea sa le faca, si in Romania se va merge pe o descentralizare mai accentuata a ofertei de servicii, respectiv pe desfiintarea centrelor rezidentiale mari si finantarea unitatilor de prestari servicii mici care au posibilitatea sa atraga si alte surse de finantare: *"Trebuie mers pe desfiintarea centrelor rezidentiale mari si sa se mearga pe unitati de prestari de servicii mici care au posibilitati de finantare mult mai mari, inclusiv sponsorizari si alte resurse atrase."* (reprezentant APL, Sibiu)

Tendinta va fi de descentralizare administrativa si financiara, trecandu-se de la un stat paternalist la unul liberal, administratiei publice revenindu-i mai mult o activitate de management a furnizarii de servicii sociale: *„Pe viitor se va descentraliza putin activitatea si atat pe parte administrativa, financiara, cat si pe parte sociala noua ne va reveni mai mult o activitate de monitorizare si li se va da mai multa libertate ONG-urilor, vor putea sa isi desfasoare mai bine activitatile si noi vom putea sa ne axam pe calitatea serviciilor, pentru ca in prezent faci 10 lucruri deodata fapt care iti reduce calitatea serviciilor. Important va fi sa respecti standardele si nu neaparat cum s-au gestionat fondurile.”* (reprezentant APL, Alba)

Solutiile propuse pentru dezvoltarea contractarii de servicii sociale:

Planificare

- Institutiile administratiei publice trebuie sa realizeze identificarea nevoilor, acest proces incluzand identificarea nevoilor, a beneficiarilor, a serviciilor sociale existente si a furnizorilor de servicii sociale
- Institutiile administratiei publice trebuie sa elaboreze formulare standardizate de culegere a datelor
- **Observatorul social** trebuie sa fie un organism neutru si obiectiv care poate fi, eventual, administrat de un tert si care are ca sarcini: diagnoza situatiei existente in domeniul furnizarii de servicii sociale la nivel national/judetean; identificarea nevoii de servicii sociale, beneficiarii si furnizorii de servicii sociale; monitorizarea pietei de servicii sociale
- Administratia publica ar trebui sa creeze o baza de date unitara la nivel national/judetean/local cu beneficiarii de servicii sociale

- Cartografierea serviciilor sociale care indica serviciile sociale existente si cele necesare, beneficiarii si furnizorii pe fiecare judet, regiune.
- Documentul de planificare strategica trebuie elaborat in urma unui proces participativ care sa cuprinda toti stakeholderii importanti, coordonat de catre institutiile administratiei publice. Strategia este bine sa fie formulata pe o perioada de 3-5 ani.
- Directiile de actiune stabilite in strategie, precum si obiectivele si activitatile, trebuie sa fie corelate cu alocarea bugetara. Alocarea bugetara trebuie sa fie diferentiata pe zone in functie de tip si numar de beneficiari.
- Este necesar sa existe niste costuri medii unitare a serviciilor la nivel national si o ierarhizare a prioritatilor.
- Pentru realizarea de servicii sociale trebuie prevazuta o linie bugetara separata in cadrul bugetului local si national.
- Administratia publica trebuie sa elaboreze indicatori de performanta pentru fiecare standard de calitate astfel incat sa se poata asigura evaluarea si monitorizarea indeplinirii acestor standarde de catre furnizori.

Contractare

- Termenii de referinta din caietele de sarcini trebuie sa corespunda cu nevoile identificate.
- Este necesar ca institutiile administratiei publice sa asigure transparenta prin : anunturi pe internet, mass-media, sesiuni de informare etc.
- In perioada de pana in depunerea proiectelor, administratia publica trebuie sa organizeze sesiuni de informare si sa existe un dialog permanent intre autoritati si furnizorii privati de servicii sociale.
- Comisia de evaluare a proiectelor trebuie sa fie formata din specialisti in domeniul asistentei sociale si, pe langa cei angajati in cadrul administratiei publice, sa fie chemati si evaluatori independenti.
- Este necesar sa fie modificata metodologia de acreditare deoarece pentru serviciile nou infiintate nu se poate obtine finantare. Cum licentierea este de 2 feluri (**licenta provizorie** si **licenta de functionare**), sa existe posibilitatea **acreditarii provizorii**.
- DGASPC-ul trebuie sa contracteze o parte din servicii detinute prin licitatie catre furnizori privati. Contractarea de servicii sociale trebuie sa se faca cu personalul, baza materiala si serviciile existente.

- Finantarea serviciilor sociale trebuie sa se poata face pentru un serviciu pe care administratia publica nu il ofera sau pentru serviciile pentru care institutiile publice nu au capacitatea sa satisfaca toti beneficiarii.
- Stabilirea unor proceduri clare si unitare de contractare catre organizatiile neguvernamentale la nivelul intregii tari.

Evaluare si monitorizare

Exista 3 variante:

1. evaluarea si monitorizarea realizate de catre autoritatile publice, ceea ce implica urmatoarele:

- Administratia publica trebuie sa elaboreze o metodologie unitara de evaluare la nivelul intregii tari care sa cuprinda indicatori de evaluare cunoscuti de toti actorii implicati.
- Evaluarea urmareste gradul de realizare al obiectivelor propuse, modul de derulare al activitatilor, calitatea si adecvarea acestora, impactul asupra beneficiarilor si indeplinirea standardelor de performanta. O evaluare completa cuprinde: monitorizare, evaluarea procesului, evaluarea cost-beneficiu si evaluarea de impact.

2. externalizarea serviciilor de evaluare si monitorizare:

- Este necesara externalizarea serviciilor de evaluare si monitorizare deoarece administratia nu dispune de personal suficient si calificat.
- Este necesar ca persoanele care efectueaza evaluarea sa cunoasca foarte bine domeniul serviciilor sociale si de aceea ar trebui organizate sesiuni de training.

3. evaluarea realizata de catre beneficiari

- Trebuie sa existe si o evaluare facuta de catre beneficiarii serviciilor sociale furnizate.

BIBLIOGRAFIE

1. Giddens, Anthony, 2001, *A treia cale si criticii ei*, ed. Polirom, Iasi
2. Lambru, Mihaela, 2004, *Parteneriat public-privat si contractare de servicii in domeniul social*, in Revista de Asistenta Sociala, nr.1/2004, pag 3-17
3. Lambru, Mihaela, Marginean, Ioan, *Parteneriatul public-privat in furnizarea de servicii sociale*, ed. Ziuva, Bucuresti, 2004
4. Pop, Luana Miruna, 2002, *Dictionar de politici sociale*, Ed. Expert.
5. Tiganescu, Oana, 2004, *Organizatiile nonguvernamentale-furnizori de servicii sociale:sursa initiala sau solutie?*, in Revista de Asistenta Sociala, nr. 1/2004, pag. 40-47
6. Zamfir, Catalin, Vlasceanu, Lazar, *Dictionar de sociologie*, ed. Babel, Bucuresti, 1998
7. Yidan Wang (coord), 2000, *Public-Private Partnerships in Social Sector. Issues and Country Experiences in Asia and Pacific*, ADBI Publishing, Tokyo
8. ***United Nations Foundation, (2003), *Understanding Public –Private Partnership*, www.undp.org
9. ***United States General Accounting Office, (1999), *Public – Private Partnership: Key Elements of Federal Building and Facility Partnerships*, www.gao.gov
10. ***United States General Accounting Office, (2001), *Public – Private Partnership: Pilot Program Needed to Demonstrate the Actual Benefits of Using Partnerships*, www.gao.gov
11. ***United States General Accounting Office, (2001), *Public – Private Partnership: Factors to Consider When Deliberating Governmental Use as a Real Property Management Tool*, www.gao.gov
12. Ordonanta de Guvern nr. 68/2003 privind serviciile sociale, modificata si completata
13. Legea 47/2006 privind sistemul national de asistenta sociala in Romania
14. Legea 34/1998 privind acordarea unor subventii asociatiilor si fundatiilor romane cu personalitate juridica, care infiinteaza si administreaza unitati de asistenta sociala instituie finantarea serviciului social pe baza unui cost mediu lunar al beneficiarului
15. Legea 350/2005 privind regimul finantarilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activitati nonprofit de interes general este o lege cadru ce promoveaza o procedura aplicabila tuturor formelor de finantare a entitatilor nonprofit din bani publici;
16. OG nr.34/2006 privind atribuirea contractelor de achizitie publica, a contractelor de concesiune de lucrari publice si a contractelor de concesiune de servicii;